

Kristillinen miestenlehti **Tosimies**

1/23 7,00 €

Jumalan ihmeitä Intiassa **4**

Sana Karmel-vuorelta **12**

Väkivaltarikokset lisääntyvät Ruotsissa **26**

► KUSTANTAJA

Faktapro Oy
Jänismäki 1 A
02940 Espoo
puh. (09) 54 79 74 10
info@faktapro.fi

► TOIMITUS

Jänismäki 1 A
02940 Espoo
puh. (09) 54 79 74 10
toimitus@tosimies-lehti.fi

► PÄÄTOIMITTAJA

Kimmo Janas
puh. 050 912 7332
kimmo.janas@tosimies-lehti.fi

► ISSN 1458-3224

► KUVANKÄSITTELY

Faktapro Oy/Petri Janas

► PAINO

KTMP Group
Mustasaari

► ILMOITUSHINNAT 2023

(+ alv 24%)

	mv	2-väri	4-väri
1/1	1.150 €	1.350 €	1.600 €
1/2	670 €	850 €	1.000 €
1/4	400 €	500 €	570 €
1/8	240 €	270 €	350 €

► TILAUKSET

Kestotilaus: 40 € (6 numeroa/vsk)
Määräaikaistilaus: 45 € (12 kk)
tilausmaksut sis. alv 10 %
tilaukset@tosimies-lehti.fi
www.tosimies-lehti.fi
puh. (09) 54 79 74 10

► KANSI

Tänä talvena on lumilingoille löytynyt käyttötöä – vesisateiden lomassa.
© Todd Trapani /Unsplash

Sisällys 1 / 2023

- 3 Pääkirjoitus
- 4 Jumalan ihmeitä Intiassa
- 8 Matkamessut 23
- 12 Sana Karmel-vuorelta:
Mooses: Jumalan armon kohtaaminen
- 14 Luottamus Jumalaan on rohkaissut suuriin tekoihin
- 17 Sopanen:
Onko todella?
- 18 Gorgi Colev-Dimovski:
"Parhaat ystäväni vietiin pois"
- 20 Kristitty mies
– raamit ja rakennustarpeet
- 24 Lukijan kynästä
• Laista ei katoa pieninkään kirjain
- 26 Väkivaltarikokset lisääntyvät Ruotsissa
- 30 Tosikuvat
• Sisu
- 32 Caravan 23 -messut
- 37 Pohojamaan kautta...
• Mitä Suomi tarvitto?
- 38 Tosimies lukee
• Stefan Sigfrids:
DBS – lue, ymmärrä ja sovela Raamattua
• Harri Kröger:
Jerusalem – toivon ja tulevaisuuden kaupunki
• Jukka Kuusisto:
Nuan vaan Seinäjoelta
- 40 Tosimies testaa:
Nissan Ariya

▲ Matka-messut palasi Helsingin Messukeskukseen kolmen koronavuoden jälkeen ja veti matkustushalukasta kansaa messukäytävälle runsain mitoin.

▲ Professori Gorgi Colev-Dimovski (1929 – 2015) opetti yläasteella historiaa ja hän toimi myös Kasvatustieteen akatemiassa Bitolassa, entisessä Jugoslaviassa, nykyisessä Pohjois-Makedoniassa. Hän oli kiinnostunut alueensa historiasta ja varsinkin juutalaisyhteisön vaiheista.

▲ Sisu on hermoja raastava toimintaelokuva toisesta maailmansodasta, jossa yksi mies taistelee natsien tuhopartiota vastaan Lapin erämaassa.

▲ Nissanin täyssähköuutuus Ariya osoittautui todella miellyttäväksi ajettavaksi lehden koeajossa.

Ne nuoret, ne nuoret...

Helmikuun alussa julkaistiin mielenkiintoinen tutkimusjulkaisu ”Millenniaalien kirkko – kulttuuriset muutokset ja kristillinen usko”, johon on koottu laaja-alaisen kirjoittajajoukon tutkimusartikkeleita.

Artikkeleissa pohdittaan, mitä millenniaaleiksi ja postmillenniaaleiksi (varsinaisia sanahirvityksiä) kutsutut nuoremmat sukupolvet ajattelevat kirkosta, katsomuksesta ja tärkeistä elämänarvoista. Artikkeleissa analysoidaan myös sitä, mihin nuoremmassa sukupolvessa esiin tuleva sosiologinen murros haastaa Suomen evankelis-luterilaista kirkkoa.

Julkaisun taustalla on Kirkkohallituksen erillisprojekti, jossa on keskitytty syvemmin nuorempien sukupolvien ajatteluun ja arvoihin sekä siihen, mitä kirkossa tulisi muuttua, jotta kirkko voisi puhutella uusia sukupolvia.

Hyvähän se on kantaa huolta nuoremmasta sukupolvesta samaan aikaan, kun vanhemman porukan kirkosta eroamismäärät ovat nousussa.

Y ja Z-sukupolvet ovat Suomen ev.lut. kirkon viimeisimmän nelivuotiskertomuksen (2016-2019) tulosten mukaan vähemmän uskonnollisia kuin me, heitä edeltävät sukupolvet. Uskonnottomuus, mutta lisääntyvässä määrin myös avomielinen uskonnollinen etsijyys ovat nousussa heidän keskuudessaan.

Kirjan mukaan millenniaalien arvoiksi näyttäisivät valitettavasti nousevan suvaitsevaisuus ja arvoliberaalius...

Kirjan toimittaneet yliopistolehtorit Sini Mikkola ja Suvi-Maria Saarelainen toteavat, että tulevaisuuden toivo kirkossa tai kirkolle lienee siinä, että kyetään aidosti rakentamaan yhteisöä, johon ihmiset voivat tuntea kuuluvansa, ja jossa hän tulee hyväksytyksi omana itsenään.

Siinäpä haastetta ilman, että unohdetaan kirkon alkuperäistä tehtävää, evankeliumin levittämistä.

Mutta mitä kuuluu vanhemman polven kulkijoille?

Vuonna 1969 toisena ihmisenä Kuussa kävellyt Buzz Aldrin mennä pläjäytti 93-vuotissyntymäpäivänään naimisiin (liekö jo 4. kerta) pitkäaikaisen naisystävänsä, 30 vuotta nuoremmalla Anca Faurin kanssa. Samana päivänä Aldrinia muistettiin myös ilmailun elävän legendan palkinnolla.

Virtaa tässä vuonna 2012 Suomessakin vieraillessa astronautissa tuntuu riittävän. Niinhän se on, että niin kauan kuin sokeri suussa sulaa, kannattaa nauttia elämästä.

Ei kun onnea ja menestystä Aldrinin herrasväelle.

Keimmo Janas

Jumalan ihmeitä Intiassa

Johan Lahtela

Kolmas pidempi reissu Intiassa takana ja näin jälkepäin voin sanoa: "kannatti lähteä"!

Jumala laski Intian sydämeläni ensi kerran jo vuonna 2016.

Niin sanotut kolmannen maailman valtiot ja "pimeät" paikat ovat olleet sydämelläni siitä lähtien, kun tulin uskoon vuonna 2013.

Pikkuhiljaa tämä maa nousi mieleeni uudestaan ja uudestaan. Katsoin dokumentin Intiasta ja ajattelin mielessäni, että jos sairaut ja köyhät kerta ovat sydämellä, niin Intia on oikea paikka mennä.

Vain 2 % maan 1,6 miljardista ihmisestä on kristittyjä, joten se on pimeä paikka hengellisesti, joka tarkoittaa, että siellä Jeesus loistaa kirkkaasti. Jos evankeliumia vain julistetaan.

Jo ensimmäisellä reissullani, pidin telttakokouksen ja kuulin Jumalalta kehoituksen alkaa rukouksella sairaiden puolesta kesken saarnan, kaksi tai kolme henkilöä parantui erilaisista kivuista ja kokouksen päätteeksi sanoinkin, että kaikki sairaut, jotka tarvitsevat Jumalan ihmettä voivat tulla rukoiltavaksi. Suureksi ihmeeksi yksi toisensa perään, joka ikinen rukoiltavaksi tullut parani, noin 40 ihmistä yhteensä. Sairauksien joukkoon kuului selkä- ja jalkaongelmia/kipuja, joillain oli raajojen kanssa ongelmia ja raa-

◀ Tässä kokouksessa noin 20 ihmistä tuli uskoon ja pieni poika, jolla oli toinen korva kuuro, parani kaikkien edessä kokouksen alussa. Tämän seurauksena pienet lapset, jotka tämän näkivät, tulivat yksitellen erilaisten kipujensa kanssa eteen ja paranivat välittömästi.

jat alkoivat toimia paremmin, ja monenlaisia kipuja parani.

Eräällä naisella oli golfpallon kokoinen kasvain päässään. Rukoilin hänen puolestaan useamman kerran kuitenkin näkemättä muutosta.

Kun näin tämän naisen muutama kuukausi tämän jälkeen, tuli hän ensimmäisenä näyttämään päätään sitä samalla taputtaen.

Hän halusi tulla näyttämään, että tuo samainen kasvain oli ihmeellisesti täysin kadonnut, eikä tuosta pienen pallon kokoisesta kasvaimesta ollut mitään jäljellä. Kiitos Jumalalle.

Todistuksia Jumalan ihmeistä ja rakkaudesta ihmisiä kohtaan

pelkästään Intiasta on niin paljon, että yritän valita niistä muutamia, jotka kirkastaisi Jumalan hyvyttä parhaiten.

Intiassa on myös paljon vainoja kristittyjä kohtaan. Kirkkoja poltetaan vielä tänäkin päivänä ja ihmisiä yritetään pelotella, jottei evankeliumia julistettaisi.

Tunnen ihmisiä, jotka ovat joutuneet pakenemaan asuincodeistaan, sillä he asuivat alueella, jossa kristittyjä tapettiin pahimpien vainojen aikaan ja tiedän tapauksen, jossa erään naisen aviomiestä uhattiin aseella päähän, jollei tämän vaimo kiellä uskoaan Jeesukseen.

Vaimo ei kyennyt kieltämään uskoaan Jeesukseen, joten he

► Suureksi ihmeeksi yksi toisensa perään, joka ikinen rukoiltavaksi tullut parani, noin 40 ihmistä yhteensä.

ampuivat tämän aviomiehen kadulle ja leikkasivat tämän naisen jalat irti viidakkoveitsellä. Tämä nainen onneksi pelastui, sillä ystäväni, joka tämän tarinan kertoi, onnistui pelastamaan naisen ja viemään hänet sairaalaan ajoissa. tarinat ovat surullisia, mutta ikävä kyllä totta. Jeesuksen evankeliumia, rakkautta ja voimaa tarvitaan konkreettisesti. Tämän takia meidän tulee pyrkiä tuntemaan Jeesus niin henkilökohtaisesti kuin mahdollista, jotta Hän voi toimia kauttamme parhaalla mahdollisella tavalla.

Seuraavana vuonna Jumala puhui minulle Suomessa ollessani ihmeellisesti tuosta samasta vainotusta osavaltioista antaen tarkan kaupungin nimen mihin mennä.

Edellisenä yönä ennen matkaa tuohon osavaltioon, ollessani jo Intiassa, Jumala puhui jopa unessa antaen vielä tarkemmat ohjeet ja kuvan, mihin minun ja tiimini piti mennä tuossa kaupungissa, jonka nimen Jumala jo aiemmin kertoi. Kuuliaisuuden seurauksena, seurasin noita ohjeita samalla paikallisilla tiimiläisilläni ohjeistaen ja saavuin paikkaan, jossa oli iso joukko nuoria. Tiesin heti, että Jumala toi meidät toiselta puolen maailmaa, jotta ►

▼ Kasvain oli ihmeellisesti täysin kadonnut, eikä tuosta pienen pallon kokoisesta kasvaimesta ollut mitään jäljellä.

► joku julistaisi heille evankeliumia. Selvisi että heistä kukaan ei ollut ikinä kuullut evankeliumia ja tämän seurauksena heistä jokainen antoi elämänsä Jeesukselle. Heidä oli kaiken kaikkiaan noin 30-40 nuorta.

Rakastan nähdä, kun ihmiset parantuvat, vapautuvat demoneista jne, mutta mikään ei ole kallisarvoisempaa, kuin että joku pelastuu ikuiselta tuomiolta ja astuu pimeydestä valoon, ja pääsee jatkamaan elämäänsä Jeesuksen kanssa eteenpäin.

Samalla reissulla, pidin kokousta pienessä seurakunnassa ja todistin ensimmäistä kertaa, miten Jumala avasi KOLMEN täysin umpisokean vanhan rouvan silmät. Heillä oli jo pupillin väritkin alkaneet harmaantua, eivätkä he reagoineet edes kirkkaaseen taskulamppuun.

Vaikka en ollut aiemmin näh-

▼ Edestäpäin katsottuna, oikealla puolellani istuva mies näki, miten rukoilin erään miehen puolesta ja hänen näkönsä parantui keskellä katua. Tämän nähdessään mies pomppasi innoissaan pystyyn samalla selkäänsä osoittaen. Kävellessään minua kohti, hän parani ennen kuin kerkesin edes rukoilla hänen puolestaan. Tästä ihmeissään hän antoi elämänsä Jeesukselle ja päätti lähteä seuraamaan häntä.

► Kerroin heille, että Jeesus heidät paransi, ja miten paljon Jumala heitä rakastaa.

nyt tällaista ihmettä, tiesin että Raamattu silti tästä puhuu, joten vuorotellen jokaisen puolesta rukoilin. Ensimmäinen rouva alkoi itkeä ja yritti suudella jalkojani, koska alkoi yhtäkkiä nähdä kasvoni.

Heistä jokainen pystyi lukemaan sormeni usean metrin päästä rukouksen jälkeen.

Kerroin heille, että Jeesus heidät paransi, ja miten paljon Jumala heitä rakastaa.

Viimeisimmältä reissulta Intiasta palasin viime vuoden loppusyksystä. Tuntui että ovet eivät millään meinanneet aueta. Oli vaikeuksia päästä julistamaan, sillä osa aiemmista kontakteistani ei kasvaneiden vainojen takia uskaltanut järjestää kokouksia ja taistelin ja rukoilin usean kuukauden ajan, että pääsin sinne lähtemään ja että Jumala avaisi uudet ovet. Näin kävi.

Tämän seurauksena sain kuukauden aikana nähdä, miten ihmisiä tuli uskoon, parani, vapautui demoneista ja koki Pyhän Hengen valtavan läsnäolon ja Jumalan rakkauden ja voiman, joka murtaa kaikki ikeet ja saatanan juonet. Kunnia Jumalalle.

Lopuksi haluan sanoa, että tämä kaikki on yksin ja ainoastaan Jumalan ansiota. En

voi, enkä edes halua kerskua millään, mitä Hän kauttani on tehnyt, on täysin Jumalan suur- armoa, että mikään tästä on mahdollista. Hän on se, joka parantaa, Hän

antaa rohkeuden, Hän antaa myötä tunnon ja rakkauden.

Kun rakastamme Jumalaa ja ymmärrämme, mitä Jeesus on meidän puolestamme tehnyt ja millaisessa läheisessä suhteessa voimme Hänen kanssaan elää, sydämemme ja prioriteettimme muuttuvat Hänen henkensä mukaan.

Yhtäkkiä huomaamme, että haluamme tehdä Hänen tahtonsa ja olla kuuliaisia.

Evankeliumi Matteuksen mukaan 22:36-40 FB92

"Opettaja, mikä on lain suurin käsky? Jeesus vastasi: Rakasta Herraa, Jumalaasi, koko sydämestäsi, koko sielustasi ja mielestäsi. Tämä on käskyistä suurin ja tärkein. Toinen yhtä tärkeä on tämä: Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi. Näiden kahden käskyn varassa ovat laki ja profeetat"

Rakastan yhdessä Jeesuksen kanssa julistaa evankeliumia ja tuhota saatanan teot.

Haluun rohkaista sinua, joka luet tätä nyt, Jumala on kutsunut sinut rakastamaan Häntä koko olemuksellasi ja kun tämän teet, saatte käsikädessä kulkea yhdessä eteenpäin.

Hänellä on sinulle ennalta valmistettuja askeleita, joihin voit uskossa hypätä.

Kirje efesolaisille 2:10 *"Mekin olemme Jumalan tekoa, luotuja Kristuksen Jeesuksen yhteyteen toteuttamaan niitä hyviä tekoja, joita tekemään Jumala on meidät tarkoittanut."*

Tosimies

Euroopan vanhin kristillinen miestenlehti – miesten asialla vuodesta 2001 lähtien

Mielenkiintoista luettavaa 6 kertaa vuodessa – toimii hyvin myös ilmoitusmediana!

Tilaa ilmainen näytenumero netissä www.tosimies-lehti.fi

MATKAMESSET 23

Kimmo Janas

Vuosien matkailuvaje pitää suomalaisten matkakuumeen korkealla – ja se näkyi Helsingin Messukeskuksessa järjestetyillä Matkamessuilla.

Matkamessut palasi takaisin pandemian aiheuttaneen kolmen vuoden tauon jälkeen Helsinkiin 20.-22.1.2023. Pohjois-Euroopan

▲ Thaimaa oli yksi harvoja näyttävämpiä osastoja pystyttäneitä maita.

▼ AuroraHut kelluu vakaasti veden päällä tai vesistöjen jäädyttyä majoitus onnistuu jään päällä.

▼ Paljuttelua halajavallekin löytyy niin vedessä kuin jäälläkin liikkuva palju.

suurimpaan matkailualan tapahtumaan osallistui lähes 850 näytteilleasettajaa ja esillä oli 70 maata.

Yksilöllistä matkailua kotimaassa

Kotimaan matkailu on ollut viime vuosina suomalaisten suosiossa ja se on vauhdittanut uusien matkailupalvelujen syntyä. Messuilla esiteltiin ennätysmäärä uusia tai uudistettuja yksilöllisiä matkailupalveluja – tarinallisia majoituspalveluja, kahviloita, ravintoloita, tapahtumia, museoituja ja aktiviteettitarjontaa.

Kotimaan alue esittäytyi aikaisempaa laajempaan, kun isojen

▲ Lapellandin mökkivaunut sopivat henkilölle, joka ei halua mökkeillä vuodesta toiseen samoissa maisemissa.

▼ Lapellandin uutuuksena on vain 750 kg painava saunavaunu, jonka lauteille mahtuu neljä henkilöä istumaan.

ja keskisuurten kaupunkien kanssa myös lähialueiden pienemmät paikkakunnat toivottivat kävijät tervetulleiksi. Joukosta puuttui kuitenkin monia tuttuja osastoja, kuten esimerkiksi Valamon luostari ja luterilaisen kirkon turistityötä esittelevä osasto. Mikä lienee sitten synyn poissaoloihin, korottuneet osastohinnatko?

Kreikka nousee taas ykköseksi

Viimeisten tutkimusten mukaan 55 % suomalaisista suunnittelee matkustavansa tänä vuonna ulkomaankohteisiin. Kotimaan matkojen kysyntä on myös korkealla 70 % tasolla, vaikka viime vuosien ennätyksiin ei päästään.

– Matkailun elpyminen al-

▼ Siinä missä monia suuria matkatoimistoja puuttui, löytyi kuitenkin matkatarjontaa.

Hietalahti ja Pojat Oy

BETONIELEMENTIT

KARTTULAN APTEEKKI

Kissakuusentie 2
p. (017) 383 1130
ma-pe 9-18, la 9-14

TERVON APTEEKKI

Urheilutie 2
p. (017) 387 2168
ma-pe 8.30-16.30

Otan pienet päikkärit, ennen kuin jatkan Tosimies-lehden lukemista...

Tilaa oma lehtesi netissä
www.tosimies-lehti.fi

► Kyllähän sieltä messuilta löytyi myös tosimiehille sopiva osasto herkullisine espanjalaisine salamimakkaroineen...

▼ Nälkä ei päässyt yllättämään mes-
suvieraita, siitä piti huolen esimerkiksi
tämä italilainen pizzaosasto.

► koi viime vuonna ripeästi. Alaa koettelevat nyt huolet hintojen noususta ja kuluttajien luottamuksesta omaan talouteen. Tunnelma alalla on kuitenkin luottavainen, kertoo toimitusjohtaja Heli Mäki-Fränti Suomen matkailualan liitto SMALista.
Kaupunki- ja rantalomakoh-

teet ovat vuoden 2023 ulkomaanlomien suunnittelussa korkeimmalla. Matkoja suunnitellaan eniten edelleen Etelä-Eurooppaan, kuten Kreikkaan, Kroatiaan, Espanjaan ja Portugaliin.
Kaukoidän eksotiikkaa paikalle toivat isohkoilla osastoillaan

▼ Hyvä esimerkkikohte erilaista matkailusta on Euroopan suurin talvisotamuseo Raatteen Portti, joka sijaitsee aivan legendaarisen Raatteen tien alussa.

► Melbournessa majaansa pitävän Project Matkan toimitusjohtaja Arto Meriläinen kertoo yrityksensä olevan ainoa Australiassa toimiva suomenkielinen matkanjärjestäjä.

Japani, Malesia, Thaimaa ja Malediivit. Poissaolollaan loistivat kuitenkin monet aikaisempien vuosien näyttävät osastot, kuten

▼ Dive Travel Finlandin toimitusjohtaja Ismo Kuusisto esitteli tarjolla olevia sukellusmatkoja eri puolille maailmaa.

► Lauhanvuori - Hämeenkanigas UNESCO Global Geopark kokoaa yhteen parhaat luonto- ja kulttuurikohteet yhdeksään kunnan alueella.

esimerkiksi Israel.

Tämänvuotisten matkamesujen partnerimaana Kreikka, joka SMALin selvityksen mukaan on nousemassa jo tänä vuonna jälleen suomalaisten suosituimmaksi lomakohteeksi.

► Teakkeri Oy:n siperianlehtikuudesta valmistettu Venda-keinu helpottaa mm. selkä- ja niskakipuja.

▼ Kyrön Tislaamo tarjosi kokouspaketteja – mutta takapuoli paljaana juoksentelu kaurapellossa ei sisälly hintaan...

Sopanen!

Onko todella?

Kirjoitin vuosia, vuosia sitten nuorille kirjan seksistä, seksuaalisuudesta ja seurustelusta. Kirjan nimeksi otin tämän kolumnin otsikon: Onko todella? Lähtökohtanani oli käärmeen sanat, kun se alkoi vietellä ihmistä syntiin. "Onko Jumala todellakin sanonut: "Älkää syökö kaikista paratiisin puista?" Taitavan neuvottelijan tavoin käärme johdatteli ihmisparin epäilemään Jumalan selvää käskyä olla koskematta tiettyyn, paratiisin keskellä olevaan puuhun. Loppu onkin sitten surullista historiaa.

Olen ihmeissäni ja syvästi huolissani seurannut kirkkokunnissa, yksittäisissä seurakunnissa ja muissa kristillisissä yhteisöissä meneillään olevaa kehitystä. Jotenkin olen kuulevani saman kuiskeen. Varsinkin uskonnolliset johtajat näyttävät olevan tämän ikivanhan käärmeen tekemän kysymyksen edessä. Selvää ja kirkasta Jumalan sanaa käännettään ja väännettään milloin minkäkin kulttuurin mukaan ja se yritetään saada taipumaan mitä kummallisimpiin kotkotuksiin. Neliskulmaista keppiä on mahdoton saada pyöreään reikään. Hölmömpikin sen ymmärtää.

Ehkä räikeimmin tämä näkyy Jumalan luomistyön tulkitoina. "Ja Jumala loi ihmisen omaksi kuvakseen, Jumalan kuvaksi hän hänet loi; mieheksi ja naiseksi hän loi heidät." (1 Moos 1:27) Tämä lause ja kaikki sen ympärillä on yksinkertainen ja vain yhdellä tavalla ymmärrettävä totuus. Se ei muutu siitä miksikään, vaikka miten päin kääntelisi. Mutta kun uskonnollisuuden läpituokemat ihmiset ovat rähmällään maailman virtausten edessä, tämäkin muuttuu kysymykseksi: onko Jumala todella sanonut.

Meillä eduskunta laatii jatkuvasti lakeja, jotka ovat täydellisessä ristiriidassa kristillisen opin ja maailmankatsomuksen kanssa. Nyt tungetaan väkisin voimaan lakia, joka tekee sukupuolesta ilmoitusasian. Homoliitojen hyväksyminen aidon avioliiton rinnalle ei riittänyt, nyt mennään lujaa kohti syvää päätä. Homouden ihannoiti on saanut käsittämättömät mittasuhteet. Ja samalla ollaan muka huolissaan nuorten pahoinvoinnista.

Sitä mukaa kun kristitty Suomi on hylännyt Jumalan sanan, väkivalta, pahoinvointi, lasten seksuaalinen hyväksikäyttö, irstaus, uskottomuus, avioerot ovat lisääntyneet. Holtittomasta seksuaalisesta mässäilystä on tehty ylpeyden aihe. Mutta kaiken tämän edessä uskonnolliset johtajat ovat taipuneet ns yleisen mielipiteen edessä. He tuntuvat olevan huolissaan imagostaan moderneina sielunpaimenina ja hyväksyvät sellaisia asioita, jotka ovat täysin vieraita Raamatun ilmoitukselle. Ja näyttää siltä, etteivät he ole ollenkaan huolissaan ihmisen sielun pelastuksesta. Synnistä ja parannuksen teon välttämättömyydestä ei edes puhuta.

Tähän käärmeen ansaan juoksi ensimmäisenä luterilainen kirkko, ja nyt muut nilkit painavat perässä. Jopa oman hengellisen kotini uskonnolliset heput ovat alkaneet pohdinnan: onko Jumala todella sanonut. Sanon minun sanoneen, siitä ei hyvä seuraa.

Heli Karhumäki

Voiko murhan tehnyt puukkojunkkari selviytyä kunnialliseen elämään?

Miten puolisokea teini voi onnistua liikemiehenä?

Kuka uskovainen kielenopettaja pelasti ystävänsä vankilasta

valehtelemalla virkamiehille röyhkeästi venäjäksi?

Yli 200-vuotiaassa Kosolan talossa Lapualla nämä ja kymmenet muut kysymykset saavat vastauksensa. Talon asukkaiden monet elämäntarinat kertovat kristillisestä rohkeudesta ja suurista uhrauksista isänmaan puolesta.

► Maria, o.s. Uitto oli harras kristitty, jonka vakaus rauhoitti myös hänen puolisoaan Iisakki Kosolaa. Iisakki oli parannuksen tehnyt puukkojunkkari, josta tuli kunniallinen viljelijä ja kievarin isäntä.

Luottamus Jumalaan on rohkaissut suuriin tekoihin

◀ Kosolan talon vanhimmat rakenteet ovat samalla paikalla sijainneesta Filpulan talosta 1700-luvulta. 1861 sinne muutti maakauppias Anders Wikman, joka myi sen konkurssinsa jälkeen Juho Kerolle, ja tämä edelleen vararikon partaalle jouduttuaan Iisakki Kosolalle. Talosta on aina vuokrattu tiloja myös puodeille, verstaalle ja liikeyrityksille.

Kun muutin perheeni kanssa Lapualle vuonna 2004, tämä punamullattu talonpoikaistalo maaseutukaupungin keskustassa kiehtoi mieltäni. Lapuanjoen rannassa tuomiokirkkoa vastapäätä kohoava hirsitalo on kooltaan jopa Pohjanmaalla harvinaisen iso, peräti kaksi- ja puolifooninkinen, lähes 800 neliömetrin rakennus (fooninki = kerros).

Olen ollut koko aikuisikäni toimittaja, mutta nyt olen saanut Kosolan talosta kievarin emännän ja tarinankertojan paikan. Hoidan talon viestintää, suunnittelen ravintolaan teemallisia tapahtumia ja myyn talon tarinapalveluita matkailijoille.

Se on vahvasti merkityksellistä työtä. Kun ihmiset saavat kuulla edellisten sukupolvien unelmista, peloista, pettymyksistä ja selviytymisestä, se syventää heidän ymmärrystään elämästä. Se rohkaisee uskomaan, että vastuksista selvitään. Se osoittaa, miten luottamus Jumalaan auttaa, kun ihminen ponnistelee kohti parempaa elämää ja lähimmäistensä puolesta.

Yksi näistä selviytyjistä oli 16-vuotias Jaakko Hissa, joka oli menettänyt toisen silmänsä poikien jousipyssyleikeissä, ja saanut pahan vamman jalkaansa

jäätyään hevostörröille. Mutta hän harjoitti voimiaan ja ryhtyi liikemieheksi. Hän vuokrasi Kosolan talosta tilat Suomen ensimmäiselle maaseutukirjakaupalle ja perusti myöhemmin lukuisia muita liikeyrityksiä. Mikä selviytymistarina!

Vankila ja vaimo muuttivat miehen

Monet luulevat talon saaneen nimensä Vihtori Kosolasta, mutta näin ei ole. Ensimmäinen Kosola talossa oli hänen isänsä Iisakki Kosola (1845-1901).

Iisakki syntyi Ylihärmässä puukkojunkkareiden pahimman rikollisuuden ja terrorin aikaan, ja hänen lähisukunsa monet miehet olivat näitä "häjyjä". Hän valitsi jo nuorena itsekin tappelemisen ja juopottelevan elämäntavan, ja eräillä markkinoilla hän syyllistyi miestappoon. Hän sai siitä 12 vuoden tuomion, jota lähti istumaan Turun vankilaan.

Hän oli käsistään kätevä ja ilmeisesti myös henkisesti vahva, koska ei luhistunut karuissa vankilaloissa. Hän tienasi puuseppänä vankeutensa aikana 4000 markkaa, joista osan ilmeisesti myös viinan salakuljetuksella. Hän nimittäin valmisti vankilassa puuhevosen, joka myytiin vankilasta ulos, mutta tilaaja

palautti sen useamman kerran takaisin "korjattavaksi" pikkuvikojen vuoksi. Kun vartijoiden epäilykset heräsivät ja hevonen tutkittiin, sen sisältä löytyi viinapullokatkko.

Iisakin tienestit vastasivat nykyrahassa lähes kahtakymmentätuhatta euroa. Vapauduttuaan hän osti ensin kotitalonsa, ja sen tuhouduttua tulipalossa muutti Lapualle ja osti tämän suurikokoisen maatalon, jolla oli ollut jo kolme muuta omistajaa. Onnistuiko hän tekemään parannuksen ja elämään kunniallisesti?

Iisakin vaimo Maria, o.s. Uitto, oli vakaa ja syvälinen kristitty, ja ilmeisesti tällä on ollut myös Iisakkiin rauhoittava vaikutus. Hänen ei tiedetä enää koskaan syyllistyneen rikoksiin. Heidän lapsensa kasvatettiin Jumalan ja Raamatun tuntemiseen sekä säännölliseen ruoka- ja iltarukouksen lukemiseen.

Koko perhe oppi kristillistä elämää

Iisakki Kosolan piti suuressa kotitalossaan vuokralaisia ja perusti sinne vuonna 1900 majoitusta ja ruokaa tarjoavan kievarin. Hän ehti pitää kievaria vain lyhyen aikaa ennen kuin kuoli 1901, mutta kievarin pitoa jatkoivat hänen leskensä Maria sekä pojat Vih-

▼ Eelin Lahdensuo oli lapualaista maahisukua, ja hän oli jo nuorena tottunut perheessään suuren talouden hoitamiseen. Hänestä tuli verraton kumppani Vihtori Kosolalle, joka jatkoi vanhempiensa perustamaa kievaria. Heidän talostaan ei köyhänkään tarvinnut lähteä nälkäisenä.

© kuva Harri Nuolivirran kotiaibumista

© Jani Laukkanen

torin ja Väinön. Lapualla Kosolan talo tunnettiin vieraanvaraisena talona, josta varattomienkaan ei tarvinnut lähteä nälkäisenä pois.

Vihtori oli sivistyshakuinen nuorimies, jota kiinnosti maatalouden kehittäminen ja nuorisoseuran toiminta. Katekismuksen hän osasi jo ennen rippikoulua.

Kosolan talon restaurointi jatkuu, ja siitä on voitu avata jo kievari noin 60 hengelle. Tarinankertojina toimivat viestintä- ja myyntipäällikkö Heli Karhumäki (vas.) ja kotiseutuhistorian vankka asiantuntija, projektipäällikkö Taina Hautamäki. Jari Vesanen omistaa talon ja johtaa liiketoimintaa. Hän arvostaa pohjalaista rakennustaitoa, ja haluaa säilyttää Kosolan talon myös tuleville sukupolville.

Puukkojunkkarien rikosten ja terrori oli pahinta 1800-luvulla, jonka aikana Etelä-Pohjanmaalla tehtiin noin 2000 henkirikosta. Rikollisuus alkoi väistyä monesta syystä. Amerikan siirtolaisuus ja Vaasan junarata purkivat köyhtynyttä väestöä parempien tienestien ääreen ja körttiläiset rohkaistuivat todistamaan käräjillä häjyjä vastaan. Esivallan kahvaan saatiin rohkea mies, Krimin sodan veteraani, "Kauhavan ruma vallesmanni" Adolf Hägglund, joka asui pari vuotta Kosolan talossakin.

Puukkojunkkarikuva Santeri Alkion kirjasta Puukkojunkkarit

Rippikoulussa Vihtori osallistui tappeluun, minkä vuoksi hänet jätettiin ilman Uutta Testamenttia. Hänen äitinsä oli kuitenkin ostanut hänelle jo salaa uuden kuva-Raamatun, joten ilman pyhää kirjaa Vihtori ei jäänyt.

Vihtorin nuoruus osui sortovuosiin, joina Venäjän keisarikunta alkoi pakkovenäläistää autonomista Suomea. Hänestä kehittyi itsenäisyysaktivisti ja jääkärivärvääjä, joka toimi rohkeasti Suomen irrottamiseksi Venäjältä. Hän kätki aseita taloonsa ja piti siellä salaista pommittehdasta. Venäläiset pitivät jääkärivärväystä maanpetoksena, ja panivat hänet Pietariin Shpalernajan vankilaan. Edessä oli oikeudenkäynti, jossa hänet tuomittaisiin joko Siperiaan tai kuolemaan.

Hän kertoo muistelmakirjassaan "Viimeistä piirtoa myöten" näin:

"Äitini oli nöyrä, uskovainen ihminen. Joka päivä hän buolehti siitä, että lapset muistaisivat Jumalan. Vielä silloinkin, kun jo itse olin perbeenissä, muisti äitini meille kaikille aamuin illoin ruualle mentäessä ja sieltä päästyä kehoittaa: "Siunatkaa ruokanne!" Joka sunnuntai äiti kävi kirkossa. Tärkeimpinä kirkokopybinä piti lastenkin tulla mukaan. Tavallisina sunnuntaina me taas emme saaneet kirkko-aikana poistua sisältä, vaan meidän oli luettava Raamattua ja Postillaa tai muita hengellisiä kirjoja".

Vankeusaika ravisteli Vihtorin ajattelua:

"Nuoruudessani olivat uskonnolliset barrastukseni olleet uinuvassa tilassa huolimatta äitini burskaasta uskosta, jonka sellaisenaan olin kyllä maksanut. En kuitenkaan ollut vielä joutunut läheisesti omakohtaisesti hengellisiin kokemuksiin. Vankilaelämä, joka panee ihmisen yksinäisyydessä tilittämään entisyyttä, vie hänet useinkin koetuksiin korkeimpien voimien kanssa. Sen voin minäkin vankilaelämyksistäni todistaa".

Kun Venäjän keisarivalta kaatui vallankumouksessa maaliskuussa 1917, työväki vapautti poliittiset vangit, ja Vihtori pääsi palaamaan Lapualle jatkamaan työtä isänmaan puolesta. "Kal-

terijääkärin" kunnianimitystä kantava Vihtori taisteli Suomen sisällissodassa laillisen hallituksen eli valkoisten puolella, toimi suojeluskunnan paikallisessa johdossa.

Vaimon vapautti rohkea Hurja-Hilja

Myös Vihtorin vaimo Eelin, o.s. Lahdensuo, joutui Vaasan vankilaan syytettynä miehensä avustamisesta jääkärien piilottelussa. Silloin asiaan puuttui rohkea ja oikeamielinen kieltenopettaja Hilja Riipinen. Hän marssi vankilan venäläisten virkamiesten pakeille ja valehteli röyhkeästi taidokkaalla venäjän kielellä, etteivät eteläpohjalaiset miehet koskaan kerro vaimoilleen mistään tekemisistään. Eelin ei siis ole mitenkään voinut tietää jääkärien piilottelusta kotonaan! Jämäkkä puheenvuoro vakuutti virkamiehet, ja Eelin vapautettiin.

Valtakunnan kuuluisuuteen Kosolan talo nousi 1930-luvun alussa, kun sen isäntä Vihtori johti kommunisminvastaista Lapuan liikettä. Venäjän uhan alla radikalisoitunut liike suistui lopulta väkivaltaan ja laittomuuksiin, ja se lakkautettiin 1932.

Vuonna 1949 Kosolan talo myytiin körttien Herättäjä-Yhdistykselle, joka piti siellä kuskustomistoa ja kirjakauppaa 70 vuotta. Vuonna 2019 yhdistys myi sen metalliteollisuusyrittäjä Jari Vesaselle, joka teettää siihen huone huoneelta perinteisiä menetelmiä kunnioittavaa restaurointia. Hänen johdollaan talosta kehitetään pohjalaisen rakennusperinnön vierailukeskusta ja historiamatkailukohdetta. Kievari toimii tilauskahvilana ja -ravintolana. Kaikki kiinnostuneet saivat tutustua taloon tupaantuliaisseuroissa, joissa veisattiin körttien laulukokoelmasta, Siionin virsistä.

Talon rakennus- ja asukashistoriaa on jo kolmen vuoden ajan tutkinut ja dokumentoinut Taina Hautamäki. Talon nettisivuilta:

www.kosolantalo.fi

löytyy lukuisia hänen kirjoittamia blogiartikkeleita näistä aiheista.

Gorgi Colev- Dimovski: "Parhaat ystäväni vietiin pois"

© Eero Ketola

Haastattelin häntä maaliskuussa 2002 Bitolassa, keskustan kookkaassa hallintorakennuksessa. Tapahdus oli lapsille niin järkyttävä, että Gorgi nyhkyttää, vaikka siitä on kulunut kuusikymmentä vuotta. Hän kävelee huoneen nurkkaukseen ja purskahtaa itkuun. Hän pyyhkii kasvojaan nenäliinalla ja jatkaa keromusta.

– Anteeksi, tapahtuma oli niin voimakas, että muistelemisen vaikuttaa tunteisiin.

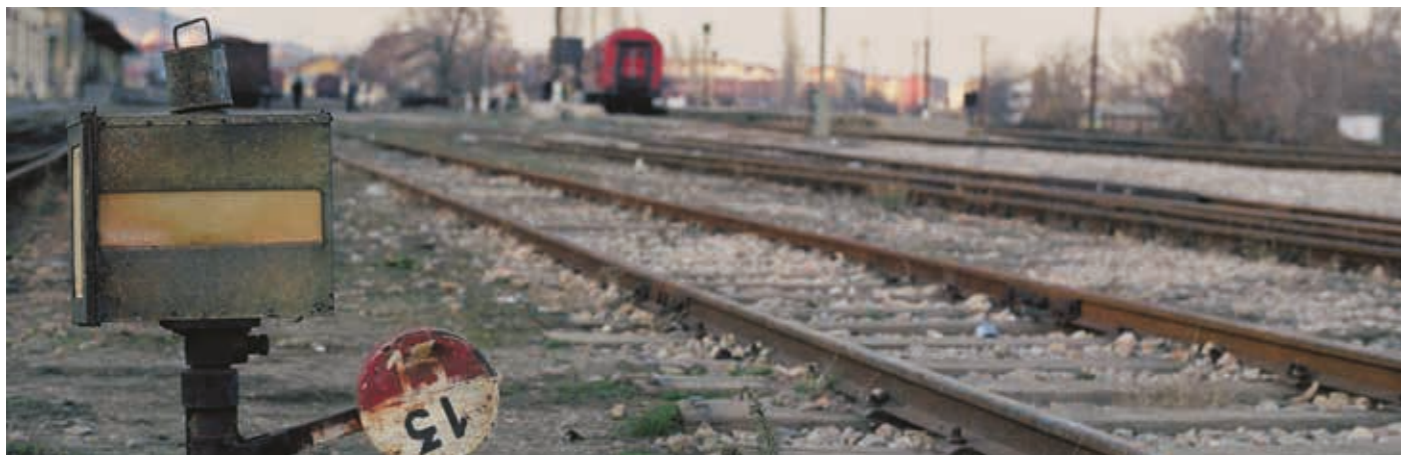
Gorgi Colev- Dimovski muistaa hyvin maaliskuun 12. päivän vuonna 1943. Tunteet nousevat syvästä sielusta hänen kertoessaan, kuinka opettaja saapui luokkaan. Oppilaat eivät vilkuile sivuille vaan katsovat opettajaa. Hän istuu työpöytänsä taakse, mutta nousee nopeasti ylös. – Emme tieneet mitä opettaja meille sanoo. Kaikki kuuntelivat hiljaa ja vakavina. Opettaja kertoi, että osa oppilaista ei tule enää koskaan kouluun.

Eero Ketola

▲ Professori Gorgi Colev-Dimovski (1929 – 2015) opetti yläasteella historiaa ja hän toimi myös Kasvatustieteen akatemiassa Bitolassa, entisessä Jugoslaviassa, nykyisessä Pohjois-Makedoniassa. Hän oli kiinnostunut alueensa historiasta ja varsinkin juutalaisyhteisön vaiheista.

Gorgilla oli koulussa kaksi hyvää ystävää. He olivat juutalaisperheestä.

– Heidän nimensä olivat Stellan ja Juse. Kuin opettaja kertoi, että osa koululaisista ei tule enää

© Eero Ketola

© Eero Ketola

▲ Bitolan juutalaisen hautausmaan massiivinen portti.

koskaan kouluun, menetin parhaat ystäväni. Lapselle tilanne oli äärimmäisen lohduton, traumaattinen ja ahdistava.

Stellan ja Jusen vanhemmat asuivat pienessä kylässä, lähellä Bitolaa.

– He toivat kotimme kesäisin puhdasta juomavettä. Kun vartuimme, myimme yhdessä vihanneksia kaupungin torilla. Koulussa mietimme, mistä sai-

simme ostettua eri vihanneksia ja juureksia, joita sitten myimme torilla. Eräänä päivänä heitä ei enää ollut. Juse opetti minulle espanjaa, kuvailee Colev-Dimovski.

Bitolan torilla kauppiat puhuivat makedoniaa, serbiaa, turkkia, albaniaa ja useat espanjaa.

– Kaupungin etnisillä ryhmillä ei ollut koskaan riitaa. Tosinaan persoonallisuudet törmäsivät toisiinsa, mutta kysymyksessä ei ollut kansallisuus. Juutalaiset lap-

set leikkivät ja pelasivat yhdessä muiden lasten kanssa. Heidät vietiin murhattaviksi Puolaan. Kaupungissa ei ole enää juutalaista yhteisöä. Kaikki viattomat ihmiset murhattiin Terblinkassa.

Sodan syttymisen aattona Bitolassa asui 810 juutalaisperhettä, joihin kuului 3351 henkilöä. Saksalaiset hyökkäsivät Jugoslaviaan 6. huhtikuuta 1941. Jo 9. huhtikuuta SS divisioona oli Bitolassa. Sotilaat alkoivat välittömästi varastaa omaisuutta juutalaisten kaupoista. Huhtikuun

lopussa bulgarialaiset sotilaat saapuivat kaupunkiin. Muutamia kymmeniä juutalaisia pakeni vuoristoon. Maaliskuun 11. päivä vuonna 1943 juutalaiset sullottiin junaan ja kuljetettiin Skopjeen "Monopol" tupakkatehtaalle. Sieltä heidät siirrettiin Puolan keskitys- ja tuhoamisleirille.

▼ Bitolassa asui Ottomaanien aikana noin 10 000 juutalaista.

© Eero Ketola

▶ saa taistelutoverikseen barrikaadi-Paavon, hengenheimolaisen. Yhdessä he toimivat seurakunnan parhaaksi. Jos Timo on pappi, tietää se muille melkoista menoa. Hän pistää asiat rullamaan, eikä kaihda vaikeitakaan kysymyksiä. Suoraan sanotut lauseet hän sinkoaa kuin Daavid kohtia Goljattia - paholaista, epäuskoa ja maailmaa.

Raamatusta Timolla on monia esikuvia, Paavali on heistä merkittävin. Paavalin elämästä Timo löytää asenteen uskon taisteluun. Hän huomaa, ettei usko oikeastaan voi olla olemassa ilman taistelua.

Mutta Timon ongelma on se, että hän haluaisi kaikkien muidenkin olevan samanlaisia kuin hän. Hän ei voi ymmärtää muita syrjäänvetäytyjiä ja käpykaartilaisia. Pasifisteja hänen on myöskin vaikea sulattaa. Heikkous ei kuulu Timon ominaisuuksiin. Sääli ei myöskään ole Timon vahvimpia puolia, eikä heikkouden ymmärtäminen.

Kristus on Timolle sotapäällikkö, vanhan madon - lohikäärmeen - saatanan nujertaja, seurakunnan pää ja johtaja. Timo kokee olevansa Kristukselle se, joka lähetetään silloin kentälle, kun tarvitaan näkyvää tulosta. Timo on pioneeri, uusien työmuotojen käynnistäjä, näkyjen mies ja rohkea kokeilija. Hänelle kuuluu kirkon taistelijamajal!

PAATUNUT PASI

Uskonelämään on suhtauduttu usein hyvin inhimillisesti sekä tunteenomaisesti. Siitä on tulut hengellistä viihdettä, Amerikankakku mansikoilla. Se on kuin koekatseltava televisio, jonka voi palauttaa mustaan pörssiin, jos se ei innostakaan. Uskonelämään on suhtauduttu niin, kuin se olisi jokin vaihtoehto harrastus uinnille ja lenkkeilylle.

Kun uskoontulo on jäänyt kauas menneisyyteen, alkaa arki ja korpitaival. Erämaa puristaa mehut kristitystä. Tämä on liikaa monelle kristitylle ja niin he hakevat elämäänsä vähän piristeitä – dopingia. He eroavat ja menevät uusiin naimisiin. He vaihtavat seura-

kuntaa kyllästyneinä vanhoihin uskonnostäviinsä. He eivät enää jaksaa käydä kuuntelemassa oman seurakuntansa mitätöntä hengenmiestä. He kiertävät maan ympäri löytääkseen arvois- taan vastinetta uskonelämälleen. Heitä hymyilyttää puhe vähässä uskollisena olemisesta.

Näistä piireistä löytyy yleensä myös Paatunut Pasi, entinen uskon mies. Hän on kristitty, joka peilistä katsoen edelleen näyttää siltä, mutta jonka sisimmässä luikertelevat käärmeet, sisiliskot, skorpionit, sammakot ja hämähäkit. Hän on kuolleen uskon mies. Hänelle kristilliset asiat ovat tutut. Hän voi puhua niistä sujuvasti kymmenen kaljan jälkeenkin. Mutta sydäimestään hän on kuollut, turmeltunut ja mätä.

Paatunut mies ei enää lue Raamattua, joskus hän kuitenkin voi kuunnella siitä puhetta, mutta vain arvostellakseen. Kirkossa hän käy harvoin, virsi ja laulu synnyttävät hänessä pahanolon tunteen. Hänen täytyy päästä ulos tupakalle. Kristillisyyden eri muodoissaan vihastuttaa häntä ja mitä innokkaampina Herran palvelijat esiintyvät, sitä vihaisemmaksi mies käy. ”Mutta he vastaavat: ”Se on turhaa! Sillä me vaellamme omien neuvojemme mukaan ja me teemme kukin oman pahan sydämensä paatumuksen mukaan” Jer.18:12.

Miestä ei hääläytä enää mikään – paitsi infarkti, mutta se onkin usein jo lopullista. Jokin seikka tai synti on kovettanut miehen sisimmän. Ennen niin pehmeä lihasydän on muuttunut kiveksi. Levottomuus ja pakoon juoksun tarve vaivaavat miestä. Hän ei enää herkisty, kun suomalaisen urheilijan voitettua maailmanmestaruus mitalin.

Paatuneen miehen vaimona on helppo olla. Mies ei enää saarnaa perheelleen Jeesuksesta. Hän ei myöskään kerää väkeä perhehartauteen, eikä huolehdi heidän pääsemisestään sanankuuloon ja hengelliseen tilaisuuteen. Paatunut mies saattaa olla energinen ja innostunut, kun on kysymys asunnon tai kesämökin värkkäämisestä. Mutta jos puhe menee uskonasioihin, häntä alkaa ramasemaan. Tällainen veltous poistuu, kun hän keksii taas

jotain uutta virikettä, puuhaa ja harrastusta. Maallisiin on hänen mieltensä.

Paatunut mies ei tunne syntiä eikä armoa. Hän voi tehdä mitä vain, puhua mitä vain ja ajatella mitä vain, eikä hälytyskello enää soita varoitusta hänelle. Hänen tekonsa ja suunnitelmansa käyvät päivä päivältä yhä röyhkeämmiksi Jumalan lakia ja sanaa kohtaan. Ne asiat, mihin hän ennen suhtautui äärimmäisellä vakavuudella, hymyilyttävät nyt. Sydämentykytyksiä hän saa enää hevoskilpailuista ja lotto- arvonnasta tai liiallisesta löylystä.

Syylisyyden ei kuulu paatuneen miehen ominaisuuksiin. Hän ei tunne Jumalan mielen mukaista murhetta. Hän ei tunne tarvetta parannukseen. Mikään hänen elämässään ei vetoa häntä kääntymään Kristuksen puoleen. Hän ei tunne enää Daavidin tavoin, että Jumalan käsi raskaana lepää hänen päällänsä. Hän ei ajattele kuin Pietari olevansa liian syntinen Jeesuksen seuraan. Hän on paatunut mies.

KYNNELLAAKSON KALEVI

Suomalainen laulu on suruista tehty, vaikka joku tanssiikin säestyksellä. Mollivoittoinen musiikki istuu karuun Pohjolaan. Vierasmaalaiset sanovat, ettemme osaa osoittaa tunteitamme, olemme jöröjä. Meillä on turpeen puskijan maine, kansallissankarimme ovat korpien kasvatteja.

Suomalainen mies ei osaa sanoja tunteittensa ilanisemiseksi - paitsi perkele, tuo suomalaisen rukous. Ennen mies meni metsään suuttuessaan, nyt hän menee kapakkaan kaljalle.

Itku on miehelle vaikea laji. Vain vahvat uskaltavat itkeä toisten nähden. Kuitenkin itku on osa ihmisen elämää kuten naurukin. Mies itkee yksin, tuskaisasti, katkerasti, pettyneen, hävinneen, luovuttaneen, nujerretun, halveksitun itkua.

Kyynellaakson Kalevi on surujen mies. Hänen luonteensa on pohtiva, huolta kantava ja perusteellinen. Hänelle eivät riitä omat ja perheen murheet, hän murehtii kirkkoa, seurakuntaa, luonnon saastumista, maailman ongelmia ja naapurin

viinakierrettä.

Aviopolisona hän on pikkutarkka, huolehtiva ja huomaavainen. Hän on harkitseva ja luotettava. Hänelle avioliitto on luottamuskyseminen, siihen suhtaudutaan kunnioituksella ja se kestää eliniän. Jos hän joutuu hylätyksi, on se hänelle ylivoimaisen vaikeaa. Tuskin kukaan kokee niin raskaasti epäonnistumista kuin hän. Hänen maailmansa romahtaa hallitsemattomiin muutoksiin.

Kalevi kantaa murhetta myöskin lapsistaan. Uskovana hän odottaa lastensa pelastuvan. Hän on esirukoilijana kestävä ja luotettava. Hänessä henkilöityy tuhlaajapojan odottava, ruokoileva, rakkautta tunteva, uhratuva, lastansa kaipaava isä. Lapsissa on osa häntä itseään ja myös hänen tunteitansa. Hän pelkää hänen elämänsä, että lapset joutuisivat ikuisen kadotukseen, eroon hänestä.

Mitä syvemmin hän tuntee Kristuksen ja tämän uhratun rakkauten, sitä voimakkaammin hän aistii evankeliumin tarpeen täällä saatanan hallitsemassa maailmassa. Mutta kyneleet tulevat silmiin, kun hän näkee ihmisten vastustuksen ja ivallisen asenteen Jumalan Poikaa kohtaan.

Joskus tuntuu siltä kuin Kalevin kuorma olisi muita suurempi? Joskus hänen vaivansa ja kärsimyksensä ovat kuin marttyyrien historiasta. Kalevi on kärsijä, sairautensa hän kantaa kuin kristitty: Jumalan kädestä on otettu kaikki, hyvä ja pahakin. Eikä muuta tule! Aika voi olla vaivaa, mutta taivaassa on ilo.

”Jotka kyynelin kylvävät, ne riemuiten leikkaavat. He menevät itkien, kun kylvösiemenensä vievät; he paljauttavat riemuiten, kun lyhteensä tuovat” Ps.126:5-6. Raamattu vakuuttaa, ettei Kalevi ole yksin. Toisetkin näkevät vaivaa evankeliumin tähden, toisetkin joutuvat itkemään kalliin asian tähden. Mutta paras on edessä päin, elonleikkuaan iloinen aika.

”Kun he käyvät kyynellaakson kautta, he muuttavat sen lähteitten maaksi ja syyssade peittää sen siunauksilla” Ps.84:7. Muuta tietä ei Kaleville ole an-

nettu. Se on Kristuksen tie, Herra on siitä edellä kulkenut. Se on kyynellaakson tie, mutta se on myös lupauksen tie. Siellä tehdään lähteitä, uusia kaivoja, joista janoiset ammentavat elämän vettä. Kärsimyksen mies on lohdutuksen mies. Hänen kokemuksensa auttavat ystäviä. Heikot uskaltavat tulla hänen luokseen, joka itsekin on heikko.

Murtunut mieli on Jumalan siunauksen säilytysastia. Sieltä Kristus vuodattaa armoa etsiville. Kalevin valikoidut sanat nousevat elävästä elämästä, mutta niissä on kyynelten suolainen maku ja ristin varjo.

VÄSYNYT VÄINÖ

Mies tekee päivätyönsä ja kuolee pois, ajatellaan. Siihen mahtuu 25 vuotta valtiolle tai 30 vuotta kunnan palveluksessa tai 40 vuotta yksityisellä.

Kun kaikki on ohi ja siunaus toimitettu, voidaan kysyä, mitä on jäänyt jäljelle? Testamentti ja kullatut kirjaimet hautakiveen? Raamattu sanoo: ”Ihmisen elinpäivät ovat niinkuin ruoho, hän kukoistaa kuin kukkanen kedolla. Kun tuuli käy hänen ylitsensä, ei häntä enää ole, eikä hänen asuinsijansa häntä enää tunne. Mutta Herran armo pysyy iankaikkisesta iankaikkiseen niille, jotka häntä pelkäävät ja hänen vanhurskautensa lasten lapsille, niille jotka pitävät hänen liittonsa ja muistavat hänen käskynsä ja noudattavat niitä” Ps.103:15-18.

Vanhetessaan ihminen väsyä ja elämän tempo väkisin hidastuu, joillakin huomattavasti. Myös kristitty väsyä, hänkin on ihminen. Hän tuntee ruumiinsa lahoamisen, joka monella tavoin rasittaa ja hidastaa hänen elämänsä. Sielukin rappeutuu, kanti ei enää kestä kuin nuorempana. Ajatus ei ole enää yhtä terävä, äänikin on heikentynyt.

Väsynyt Väinö on paljon kokenut mies. Jos häneltä kysyttäisiin, voisi hän neuvoa monia nuorempia

kristittyjä ohi salakarien. Hän on maksanut jo omat oppirahansa, törmäilyt ja tehnyt tyhmästi, kompastunut ja noussut taas. Hän ei ole kuitenkaan joutunut konkurssiin kuten monopolin pelaaja.

Väinön elämä on kuin Raamatun sana. Se on täynnä Jumalan lupauksen toteutumista, koetelemuksia, itkuja, ikävää, enkelien huolenpitoa, ystäviä ja epäystäviä.

Hän on tullut köyhäksi ja heikkoksi. Hänen hengellisyytensä voi tiivistää sanaan: Kristus. Väinö on riisuttu mies muuten paitsi muistoista.

Kyllä Väinö tiesi nuorena tarkkaan opin asiat, Raamatun aikajärjestyksen ja kuka on uskossa. Vanhemmiten hän on tullut varovaisemmaksi arvioissaan. On asioita, jotka on jätettävä Herralle, kun ei ymmärrä. Niihin on olemassa Herralla vastaus. Ei Jumala koskaan ihmisille kaikkea ilmoita.

Väinö on elänyt suuria herätyksen aikoja sota-ajan

jälkeen. Hän on iloinut Hengen virrassa Jumalan töistä. Mutta on riittänyt kuiviakin aikoja ja niihinkin on ollut taipuminen. Mitään merkittäviä ei ole tapahtunut, mutta Herran eväät ovat ruokkineet.

Nyt kun elämä on ehtoossa, nousee muutama tapaus elämän matkalta mieleen ylitse muiden. Ne ovat Väinön sydämelle tallettuja armon hetkiä. Eivät muut niistä tienneet, eivät huomanneet, kun Kristus tuli Väinöä liki. Mutta Väinö tunsin sen. Hänen oli niin hyvä olla, kuin Pietarilla kirkastusvuorella. Sen olisi toivonut jatkuvan. Mutta kokemukset eivät kestä kauan, Kristus elää iäti.

Joskus Väinö on hyvin kiusattu mies. Häntä syyttävät nuoruuden virheet ja synnit. Paholainen tuo niitä mielellään hänen mieleensä uudelleen ja uudelleen, vaikka hän onkin ne jo anteenksi uskonut. Ei hän mitään voi muuttaa, mennyt mikä mennyt. Herran haltuun on vain jätettävä. Mutta huonoksi hän itsensä tuntee.

Väsynyt Väinö on nuorten mielestä helposti ohitettava historian lehti. Mutta hän on Jeesukselle rakas, kypsytynyt vilja, hedelmää kantava, taivaaseen valmis. Vaikka ei Väinö niistä hedelmistä mitään tiedä, eikä puhu. Kristus vain on tärkeä ja hänen asiansa.

Joskus hän pelkäsi, että muistit menee ja ymmärrys. Miten sitä sitten uskon käy? Mutta myöhemmin huomasi, ettei lapsenakaan ollut elämä ja armo, siunaus ja enkelit hänen omassa vallassaan. Ei Herra heitä omaansa luotaan, ei hylkää harmaantunutta. Jeesus vie perille eivät kestä kauan, Kristus elää iäti.

Joskus Väinö on hyvin kiusattu mies. Häntä syyttävät nuoruuden virheet ja synnit. Paholainen tuo niitä mielellään hänen mieleensä uudelleen ja uudelleen, vaikka hän onkin ne jo anteenksi uskonut. Ei hän mitään voi muuttaa, mennyt mikä mennyt. Herran haltuun on vain jätettävä. Mutta huonoksi hän itsensä tuntee.

Ote Turkka Aaltosen kirjasta ”Kristityn näköinen mies” (Ev.lut. Herätysseuran kirjapaino, 1993).

Laista ei katoa pieninkään kirjain

Sillä minä, Herra, sinun Jumalasi, olen kiivas Jumala, joka koston isien pabat teot lapsille kolmanteen ja neljanteen polveen, niille, jotka minua vihaavat; mutta teen laupeuden tubansille, jotka minua rakastavat ja pitävät minun käskyni. (5 Moos. 5:9)

Hallitus pyrkii ajamaan trans lain uudistuksen läpi vielä tällä vaalikaudella, (Yle 17.01.2023). Uudessa laissa transsukupuolinen henkilö voi korjata juridisen sukupuolimerkintänsä hakeuksella. Sitä, mitä kyseisen lain säätämisen jälkeen tulee tapahtumaan ja mihin se tulee kansalaisten elämässä ja käyttäytymisessä vaikuttamaan me emme tiedä. Mutta me tiedämme mitä eräs lainsäädäntö on vaikuttanut koko Suomen kansan tämänhetkiseen tilanteeseen. Sen tuomat vaikutukset näkyvät pidentyneinä hoitojonoina, hoitajapulana ja lisääntyvänä maahanmuuttona.

Kysymyksessä oli laki, joka säädettiin kesäkuussa 1970. Uusi aborttilaki salli raskauden keskeyttämisen myös sosiaalisista syistä. Aborttien määrä saavutti huippunsa vuonna 1973, jolloin niitä tehtiin yli 23 tuhatta, (Yle julkaisu 31.01.2014). Sen jälkeen ne laskivat tasaisesti vuosi vuodelta. Viime vuosina abortteja on tehty noin 10 000 ja jos laskee sen mitä se on merkinnyt väestökehitykseen, päädytään varovaisesti arvioituun lukuun 500 000. Lukuun ei sisälly ne syntyneet lapset, jotka olisivat syntyneet ensimmäisen ja toisen polven

synnyttäjiä.

Eivät tietenkään kaikki olisi hakeutuneet hoitoalalle, mutta jos kokonaisväestömäärän lisäys olisi ollut puolen miljoonan ja miljoonan välillä, olisi hoitaja potentiaali ollut varsin merkittävä.

Ennen 1970-luvun aborttilakia laillisen abortin erittäin tiukoin ehdoin. Laittomista aborteista ei sen sijaan ole saatavissa mitään tilastoja, ainoastaan arvailuja. Joka tapauksessa, lain säätäminen tähtäsi siihen, että syllisyys raskauden keskeytyksestä ja syntymättömän lapsen kuolemasta poistuisi. En ota tässä kirjoituksessa kantaa niihin syihin, millä aborttilain säätämistä perusteltiin, mutta yleisimpinä abortin puolustajilta kuuluu sanonta naisen kehollisesta itsemääräämisoikeudesta. Sexpo vaatikin jokaiselle naiselle oikeutta päättää itse, synnyttäisikö hän vai ei.

Jesaja 29:16 (KR92) *Voi teidän kieroutuneita ajatuksianne! Eikö savenvalaja muka ole saveaan kummempi? Sanooko teos tekijästään: »Ei hän ole minua tehnyt?» Sanooko luomus luojastaan: »Ei hän mitään ymmärrä?»*

Raamatusta löydämme useitakin kohtia. Jeremian kirjan luvussa 32 (KR 33/38) *”sinä, joka teet laupeuden tubansille, mutta kostat isäin pabat teot heidän jälkeensä beidän lastensa helmaan; sinä suuri, voimallinen Jumala, jonka nimi on Herra Sebaot”.*

Kun Salomoa viekoittelivat hänen lukuisat vaimonsa palvelemaan vieraita jumalia, Herra sanoi Salomolle: *”Sinä et ole pitänyt kunniaasi lüttoani etkä määräyksiä, jotka sinulle annoin. Sen tähden minä repäisen rikki valtakuntasi ja annan sen palvelijallesi. Isäsi Daavidin vuoksi minä en kuitenkaan tee sitä sinun elinaikanasi, minä riistan sen poikasi kädestä. 1 Kun. 11:11 ja 12 (KR92).*

Jumalan sana kävi toteen, Hän kosta isien pahat teot kolmanteen ja neljanteen polveen ja niin seurasi lopulta sisällissota.

Väestötieteessä sukupolven pituutena käytetään synnyttäneiden naisten keski-ikää. Tällä hetkellä esimerkiksi Suomessa sukupolven pituus on noin 30 vuotta. (Tilastokeskus Väestön uusiutuminen). 1970-luvulla keski-ikä oli alle 26 vuotta, joka tarkoittaa sitä, kun aborttilain säätämisestä on kulunut yli 50 vuotta niin kolmas sukupolvi on tulossa suomalaisen yhteiskuntaan. He, jotka olivat säätämässä lakia, alkavat nyt olla hoidettavia ja heidän terveydenhoitonsa on riippuvainen käsistä, jotka heitä hoitavat. Ongelmaa pyritään ratkaisemaan tuomalla maahan lisää maahanmuuttajia, josta seuraa integroitumisongelmia ja joka pahimmassa tapauksessa johtaa kansakunnan jakautumiseen.

Matti Turunen
historian tutkija

JUTTU- IDEOITA? KERRRO MEILLE! WWW.TOSIMIES-LEHTI.FI

VÄKIVALTARIKOKSET LISÄÄNTYVÄT RUOTSISSA

Arto Perämäki

Aiemmin jopa "lintukotana" tituleerattu Ruotsi, on ajautunut viimeisen kahden vuoden aikana yhdeksi Euroopan vaarallisimmista maista. Samaan aikaan maan väestörakenne on muuttunut yhä enemmän ulkomaalaistaiseksi väkivallan maassa lisääntyessä.

Massamaahanmuutto näkyi jo Ruotsin syksyn 2022-vaaleissa äänioikeutettujen määrässä – maassa on 1,2 miljoonaa ääni-

oikeutettua, jotka ovat syntyneet Ruotsin rajojen ulkopuolella. Ruotsissa järjestettiin syyskuun 11. 2022 parlamenttivaalit, joiden eräs teema oli maan lisääntyneen rikollisuuden – keskustelu keinoista, miten sitä vähennettäisiin.

Antisemitismi on häpeä

Rikollisuuden lisääntyessä puolueet eivät voi enää välttää keskustelua lisääntyneestä väkivaltaista maassa. Suuresta maahanmuutosta, islamia tunnustavien muuttajien ollessa yliedustettuna rikostilastoissa. Marraskuussa 2021 sosiaalidemokraatteja jo vuosia edustanut poliitikko Stefan Löfven joutui eroamaan pääministerin ja puoluejohtajan paikalta. Muutama vuosi aiemmin, Löfvenin vieraillessa Malmössä ison poliisisaattueen suojaamana, hän myönsi medialle "että Ruotsissa on antisemitismia ja se

on häpeä". Tilalle valittu, maan ensimmäinen naispuolinen pääministeri Magdalena Andersson otti tuolloin uudet virkatehtävät hoitaakseen. Huhtikuussa 2022 useat kaupungit Ruotsissa olivat islamistien väkivaltaisten mellakoiden ja hyökkäysten kohteina, sadoittain autoja poltettiin, poliisin ja pelastustoimen joutuessa väkivallan kohteeksi omassa työssään.

Jopa mediat Ruotsissa, jotka ovat vetäneet matalaa linjaa yhteiskunnan väkivaltaistumisesta, uskaltavat kiertoilmaisuin kertoa "integroitumattomien maahanmuuttajien" aiheuttaneen ongelmia – sivulauseella vedoten tekemisen puutteeseen ja työttömyyteen. Ruotsissa on muodostunut jo ongelmalähiöitä, joita on yli 60 kaupungissa. Niistä käytetään yleisesti nimitystä no-go-alue (poliisille ja viranomaisille). Eräs tunnetuin lähiö on Malmö Rosengården.

Kaupungin väkimäärästä (n. 350 000) 34,4 % on syntynyt ulkomailla, ja 55 %:lla vähintään toinen vanhemmista on syntynyt ulkomailla.

Ruotsi on yksi pahimmista maailman raikaustilastoissa. Vuonna 2018 yleisradioyhtiö SVT (vastaa Suomen Yleä) kertoi, että 58 % Ruotsin viimeisen viiden vuoden aikana tapahtuneista raikauksista yleisemmin tuomittu on ulkomaalaistaustainen mies. Mukana on ollut afrikkalaisia maahanmuuttajia ja muslimeja. Raikaukset eivät ole enää yksin suurkaupunkien ongelma, vaan ne ovat levinneet jopa Ruotsin maaseudulle. Vaalituloksesta huolimatta, oli sosiaalidemokraattien puolue johtanut viimevuodet Ruotsin hallitusta. Viimeisen kahdeksan vuoden aikana rikollisuus (ase- ja ampumarikokset, raikaukset ja jengiväkivalta) olivat kasvaneet koko ajan.

◀ Ruotsin Helsingborgissa tapahtui juutalaismiehen puukotus 14.5.2019.

Ruotsin oikeusministeri Gunnar Strömmer kertoi mediassa: "Mikään yhteiskunta ei voi kestää yli yhtä kuolemaan johtanutta ampumista viikossa".

Myös ennaltaehkäisevää työtä

Huolestuttavaa ovat viime vuosien pommi, kranaatti- ja räjähdyskukat – osin kohdistuen poliiseihin. Maahan voidaankin sanoa muodostuneen rinnakkaisyhteiskunta, jota hallitaan maahanmuuttajataustaisten jengien ja rikollisuuden kautta. Ruotsin hallituksen julkaiseman rikostilastossa Euroopan keskiarvossa 1,6 ihmistä/milj. asukas-

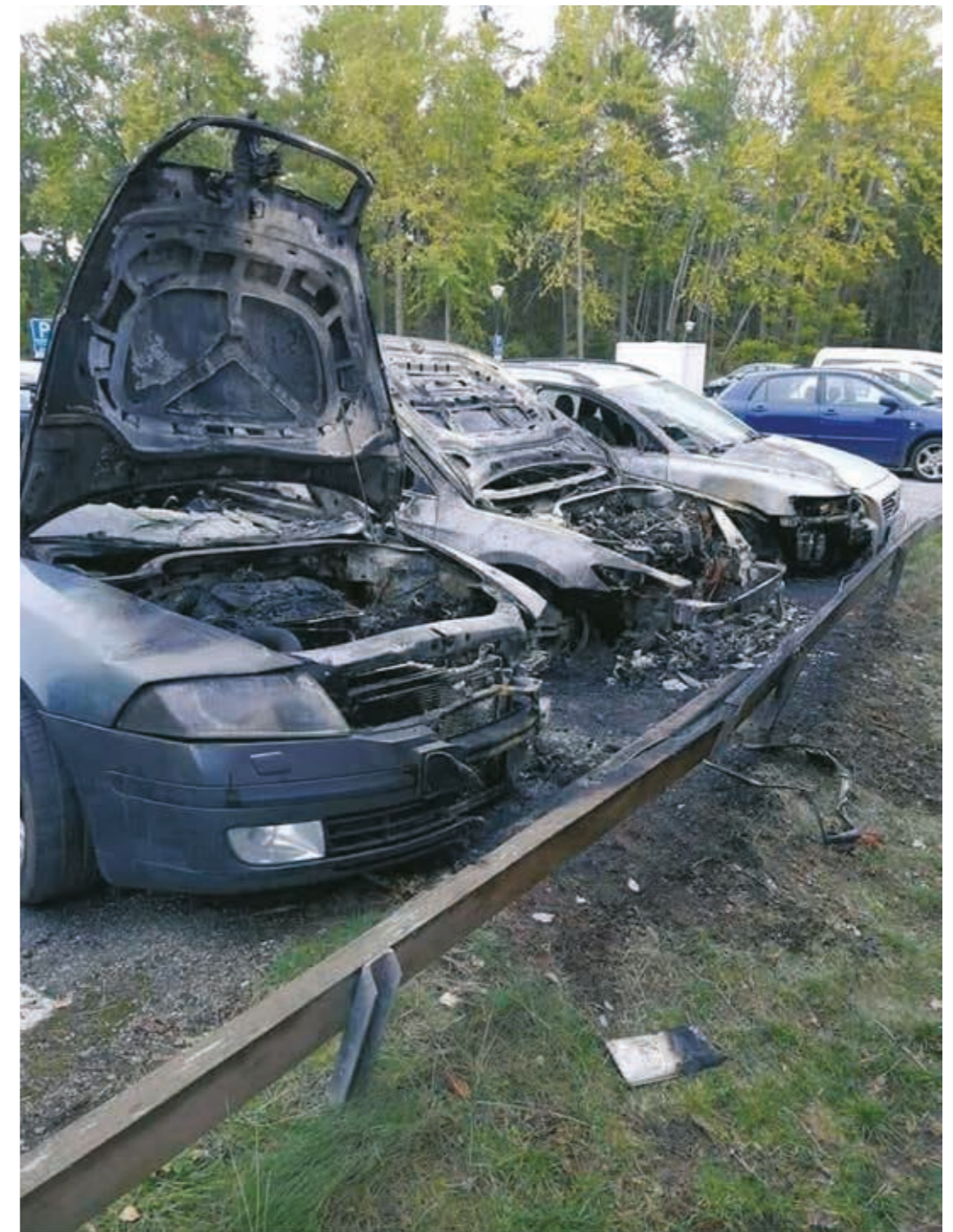
Jengirikollisuus

Ruotsin yksi pahin ja tunnetuin jengirikollisuuden kaupunginosista on Tukholman Rinkeby. Yksistään vuoden 2021 aikana alueella kuoli yhdeksän ihmistä ampumarikollisuudessa (maan uhrimäärän ollessa 45). Kaikki tämä siis yhdessä kaupunginosassa, jossa asukkaista 92 % on joko ensimmäisen tai toisen polven maahanmuuttajia – vastaava luku koko maassa on n. 20 % -luokkaa. Rinkebyhyn onkin muodostunut kaksi jengiä, Shot-taz ja Kuolemanpartio (Dödspatrollen).

Ruotsin poliisi on rekisteröinyt Tukholman alueella 1 500 henkilöä, joilla on yhteyttä jengirikollisuuteen, keski-ikältään yleisemmin 22 v. Sukupuolijakauma on 98 % miehiä ja rikoksiin käytetään avuksi jopa alaikäisiä, jotkut 8 -vuotiaita. Poliisi on rekisteröinyt 52 rikollisjengiä Suur-Tukholman alueella. Tulossa 2022 oli uusi ampumissa menehtyneiden määrä, kun uhrimäärä 45 (syyskuussa 2022), oli ylittynyt 47:n ammuttuun – lokakuussa 2022 täytyi jo 50:n uhrin määrä.

Uudenvuoden aattona 2022 Expressen-lehti uutisoikin "uudesta verisestä ennätyksestä – 63 ammuskeluissa kuolleesta Ruotsissa 2022". Uudenvuoden aaton kyseenalainen Ruotsin uusi ennätys tapahtui ampumavälikohtauksessa Vällingbyssä, läntisessä Tukholmassa McDonaldsin ulkopuolella klo 18.40. Uhri nro 62 oli ollut Dödspatrol-jengiin Rinkebyssä kuuluva rikollinen.

▶ Ruotsissa poltettuja autoja

ta kuolee mm. ammuskeluissa. Ruotsissa määrä on n. 4 ihmistä/milj. asukasta kohti. Tilasto kertoo myös, että 85 % kuolemaan johtaneista ammuskeluista on epäiltyä maahanmuuttajaa tai ulkomailla syntynyt. Todistajia tapahtumille ei enää juurikaan löydy, heitä varoitetaan ampuamalla jalkaan (tai päähän, kuten viime vuosina), kertovat Ruotsin poliiseihin. Maahan voidaankin sanoa muodostuneen rinnakkaisyhteiskunta, jota hallitaan maahanmuuttajataustaisten jengien ja rikollisuuden kautta. Ruotsin hallituksen julkaiseman rikostilastossa Euroopan keskiarvossa 1,6 ihmistä/milj. asukas-

lisävaltuuksia poliisille. Hän piti yhtä tärkeänä ennaltaehkäisevää työtä. Pääministerin mukaan Ruotsi tarvitsee lähitulevaisuudessa taitavaa johtajuutta, varsinkin kun Eurooppa on nyt sotatilassa. Onko länsinaapurin hallinneen puolueen vaaliteemassa jotain sellaista, josta Suomikin voisi nyt ottaa onkeensa? Suomessa kun alkaa olla jo samanlaisia ulkomaalaistaustaisten jengien yhteenottoja jo pääkaupunkiseudulla.

Myös juutalaiset maalitauluina

Ruotsissa on Pohjoismaiden suurin juutalaisyhteisö, joka on n.

18 000, josta osa periytyy toisen maailmansodan aikana maahan tulleista pakolaisista. Juutalaisten asema Ruotsissa käy antisemitismin lisääntyessä yhä tukalammaksi, monen peittäessä ulkoiset tunnuksensa pukeutuessaan (kipa, Daavidin-tähti). Näin on ollut jo vuosia, koska he haluavat välttää solvaukset tai jopa väkivallan kohteeksi joutumisen. Ruotsin Malmössä toimi imaami em. Rosengårdin alueella, kutsuen kiihotussaarinoissaan juutalaisia ”sikojen ja apinoiden” jälkeläisiksi. Imaami Basem Mahmoud (s. 1962) toimi al-Sahaban moskeijassa Malmössä.

Mahmoud aloitti vuonna 2008 Rosengårdin kellarimoskeijan tiedottajana, joka oli jo tunnettu (ennen sulkemistaan) radikaaleista opeistaan. Vuosina 2020-2021 hänet saatiin kiinni useista juutalaisia halventavista lausunnoistaan. Elokuussa 2022 Malmön imaami Basem Mahmoud sai syytteen yllytyksestä kansanryhmää kohtaan – liittyen antisemitistisiin näkemyksiin. Mahmoud julisti narratiiveja juutalaisista mm. ”juutalaisten hallitsevan maailmaa”-käsitteellä. Puheet ovat johtaneen vuokrasopimuksen loppumiseen ja kehotukseen saarnamiehen poistua tiloista. Vältetään kuitenkin kertomasta puheiden olleen lähdön syy – puhutaankin tilan, uudelleen käytöstä.

kin kertomasta puheiden olleen lähdön syy – puhutaankin tilan, uudelleen käytöstä.

Poliitikkojen keinot

Kolmanneksi suurimman ruotsalaiskaupungin, Malmön synkkä väkivallan maine on kasvanut yhä viime vuosina. Elokuussa 19. (2022) ammuskelussa kuoli jälleen mies, naisen haavoittuessa, tapahtumapaikka oli Emporian-ostoskeskus. Ruotsin TV4 raportoi jopa 20 laukauksesta ostoskeskuksessa. Tapahetusta pidätettiin teini-ikäinen poika, epäiltynä jengiläisenä. Poliisin mukaan jengiväkivalta leviää maassa kulovalkean tavoin. Hallitustasolla pääministeri Magdalena Andersson sanoi jengiväkivallan johtuvan integraation puutteesta. Mikä kotouttamisessa oli mennyt pieleen, jolleivät maahanmuuttajat integroidu? Tämä on asia, johon Ruotsin seuraavan hallituksen tuleekin nyt puuttua.

Poliisijohtajat Ruotsissa kertovat, että kaupungeissa toimii nyt enemmän ulkomaalaistaustaisia jengejä, otteiden raaistuesssa. Kyselyillä äänestäjille, maan väkivallan lisääntyessä, jo 41 % sanoo rikollisuuden olevan heidän suurin huolenaiheensa (Göteborgin yliopiston tutkimus, Opinion and Media Insti-

tute). Tämä oli haaste Ruotsin sosiaalidemokraateille syyskuun 2022 vaaleihin. Puolue vakuutti, että rikollisryhmiin kohdistuvat lisätoimenpiteet (mitä ne ovat?) ja poliisivoimien laajennus ratkaisevat ongelman. Poliitikot eivät ehkä ole tietoisia, että koko ajan poliisivoimista lähtee työntekijöitä ”turvallisempiin” töihin. Korvaako poliisien määrän lisäys, korjaamattoman ns. juurisyyn (integroimattomuuden yhteiskuntaan)? Nyt Ruotsi saikin uuden oikeistohallituksen, joka joutuu ratkomaan maassa rehotavaa väkivaltaa.

Yrittäjien pelot

Poliisin Malmössä pidättämä teinipoika oli 15 v, yksi poliisin arvioimasta rikollisten ryhmästä (yli 8 500). Pidätetyistä on jo n. 15 % alle 18 -vuotiaita. Ruotsin oikeusjärjestelmä suo heille lievemmat tuomiot – rikollisjärjestöt voivatkin täten värvätä lisää alle 18 -vuotiaita. Osan voidessa jopa välttää lainsäädännön mukaan tuomion, vankiloiden maassa ollessa täynnä. Rikosten selvittämis-% on laskenut, pikkurötöksien saattaessa jäädä jopa tutkimatta. Toimialajärjestö Ruotsissa (Företagarna) kertokin yrittäjien olevan huolestuneita rikollisuuden ja turvattomuuden lisääntyessä Ruotsissa.

▲ Ruotsin poliisi eristi alueen, jolla puukotettiin juutalaismies.

Vuoden 2022 aikana rikoksen kohteeksi joutuneista yrittäjistä, 17 % harkitsee lopettamista ja joka viides harkitsee yrityksensä muuttamista toiselle paikakunnalle. Rikosasiantuntija Pontus Lindström sanookin, ettei Ruotsilla olisi varaa menettää nyt yrityksiä/yrittäjiä. Hän kuvaakin, että valtion, kuntien ja poliisien tulisi lopettaa ”torkkukytken painaminen herätyskellosta”. Tilasto kertoo joka toisen työntekijän joutuneen rikoksen uhriksi viimeisen viiden vuoden aikana. Varkaudet ovat yleisimpiä, samoin väärennetyt laskut, it-rikokset ja kiinteistöihin kohdistuva ilkivalta. Vain 14 % kokee rikostorjunnan kunnan rikostorjuntatyönä olevan riittävä ja turvallista.

Poliisille rikoksista ilmoittaneet yrittäjät kokivat (vain 5 %), että rikos tuli selvitettyä. Koe-taan myös, että oikeusjärjestelmä ei ota rikkomuksia vakavasti ja vahingoittaa täten luottamusta yhteiskunnan kykyyn luoda turvallisuutta ja suojaa, jatkoi Lindström.

Jotkut yrittäjistä näkevät tutkimuksissa poliisien lisäämi-

sen tarpeellisuutta vähentämään rikollisuutta. Poliisivalvonnan tulisi olla näkyvämpää kaikkialla Ruotsissa, maaseutu mukaan lukien. Ruotsissa no-go -alueet sitovat tehtäviin aina kolme poliisia – kaksi menee selvittämään tapahtunutta rikosta, kolmas vartioi autoa, ettei se joudu ilkivallan kohteeksi. Osassa poliisiautoista on ollut jo vuosia luodinkestävät ikkunat.

Olisiko Suomella opittavaa länsinaapurin ongelmista?

Suomessa on vaalit 2023 keväällä, olisiko Suomen syytä etupainotteisesti huomioida länsinaapurin kyseenalainen kunnia olla Euroopan rikostilastojen kärjessä? Mitä meidän tulisi tehdä, ettei ”olla Ruotsin tiellä”? Varmaan olisi kannattanut kuunnella Ruotsin poliisia, joka on jopa neuvonut maamme poliisijohtoa, vai ”olla-lanko meilläkin painettu myös herätyskellon torkkukytkintä” asian suhteen? Suomi on saanut naapurin poliisivoimilta takuuvarmasti tietojen vaihdon yhteydessä myös varoitukset vaarallisista ja väkivaltaisista rikollisjärjestöistä. Ruotsissa eräs rikollisryhmistä on Nigeriasta jalkautunut Black Axe. Ruotsin pääkaupungissa Tukholmassa oli jo vuonna 2019 ainakin 50 rikollisjengiä.

Kun rikollisjengit ovat Ruotsissa toimineet pitkään, ne muodostavat erilaisia ryhmiä, jotka voivat jakaantuen klaaneihin, kilpaillen yhteiskunnassa keskenään paikalliset huumemarkkinat, suojelurahan perinnän ja muun laittoman kaupankäynnin. Ruotsalaiset, tavalliset kansalaiset tuntevatkin olonsa turvattomaksi, ja muuttavat maan sisällä – jopa osa ulkomaille, kuten osa Ruotsin juutalaisista on jo joutu-

nut tekemään.

Eläköitynyt poliisijohtajame Mikko Paateri sanoi (2010) haastattelussa, miten tärkeää maahanmuuttajille on kielen opetus, kulttuurin tunteminen ja työpaikka – onko tämä sisäistetty hallituksemme maahanmuuttopolitiikassa? Näillä keinoilla hänellä oli uskomus, että vältämme ”naapurin kohtalon”. Suomella on suhteessa väestömäärään kaikista vähiten poliiseja ja Pohjoismaissa (runsas 7 000). Pitää myös huomioida Ruotsista, että osa jengeistä toimii avoimen uskonnollisesti – toimien valvonnalla islamin opin mukaisesti naisten pukeutumista ns. uskonnollisena poliisina. Lisääntykö ilkivalta Suomessa synagogiin, koska juutalaisseurakunnat Suomessakin tarvitsevat jo yhä enemmän kameravalvontaa turvallisuutensa takaamiseksi?

Lähteet

- Bbc.com: ”Sweden: Man dies in shooting at Malmo shopping centre”/August 21. 2022./ By Alys Davies.
- Expressen.se: ”Nu åtalas imamen i Malmö för hatpresdikan” / August 2. 2022. / Dusan Marinkovic.
- Expressen.se: ”Blodigt rekord – dödsckjutningar 2022” / December 31. 2022 / Arne Lapidus.
- Gatestoneinstitute.org: ”Violent crime Rocks Sweden ahead of elections”/ August 25.2022. / By Peder Jensen.
- Iltalehti.fi: ”Izzyn, 19, kuolema aloitti koston kierteen, joka muutti koko Ruotsin suunnan – Sota loppuu kun kaikki ovat kuolleita”/ 7.9.2022./ Anni Emilia Alentola.
- Samnytt.se: ”Rapport: Brottslighet får var femte företagare överväga nedläggning” / Mars 21. 2022. / Andreas Nilsson.

Mukana mm.
Kalervo Kummola, Sari Essayah, Teemu Selänne, Laura Salminen
LUE: www.ilouutiset.fi

ASIANAJOTOIMISTO

Keskustori 1, 33100 Tampere
puh.03-2730145, fax. 03-2730140,
E-mail: hytti@jarihytti.fi, Web: www.jarihytti.fi

Keren Kajemet Finlandin (KKF) ajankohtainen projekti – ”Huippuosajien Talo”, Nof Hagalilissa, Ylä-Nazaretissa

Projektin tavoitteena on suoda Israelin syrjäseutujen nuorille samat mahdollisuudet tulevaisuuteen kuin suurissa asutuskeskuksissa asuville.

Huippuosajien Talot ovat koulutuskeskuksia, jossa nuoret voivat kokoontua koulupäivien jälkeen. Loistavat puitteet sekä ammattiohjaajat tukevat nuoria heidän opinnoissaan. Nuorilla on mahdollisuus kehittää kyk्याän ja toteuttaa itseään uudella tavalla.

Huippuosajien Talot tukevat myös nuorten sosiaalisia kanssakäymisen taitoja, mikä edistää hyvinvointia ja näin ollen vaikuttaa merkittävästi koko yhteisöön. **Kiitos tuestasi!**

Lisätietoa: www.kkl.fi/2020/05/uusi-projekti-alkaa-tule-mukaan
Pankki: NORDEA FI83 1023 3000 2472 42 – Viitenumero: 20255
Poliisihallituksen 27.4.2020 myöntämä rahankeräyslupa RA/2020/481

Hitsausalihankintaa vaativiin kohteisiin

- Teemme mm.
- ajoneuvoyhdistelmien uusia päällirakenteita ja perävaunujen osia
  - puutavaranoisturin alustat, motojen kuljetuslavetit ym.

Wintersteel Oy

Sakari Yrjölä
Mäyrämäentie 9, 47450 Perheniemi
0400 570 288, sakari.yrjola@wintersteel.inet.fi

t o s i k u v a t

SISU

Syvällä Lapin erämaassa Aatami Korpi (Jorma Tommila) etsii kultaa. Ajoittain pommikoneiden ylilento ja etäiset sodan äänet kuuluvat kirkkaina syysöinä. Viimein raskas työ palkitaan ja kultapöly vaskoolissa kasvaa kultakimpaleiksi. Aatami lähtee viemään kultaa-aurretaan lähim-

pään kaupunkiin. Kun Aatamia vastaan rymistelee SS Obersurmführer Bruno Helldorfin (Aksel Hennie) johtama kolmekymmentä henkinen natsituho-partio, alkaa henkeäsalpaava ja kullanhimoinen takaa-ajo läpi tuhotun ja miinoitetun Lapin erämaan.

"SISU on bampaat irvessä pys-

tyyn nostettu nyrkki. Se on sitkeää ubmakuutta kobtalon edessä. SISU syttyy, kun viimeinenkin toivonkipinä on hiipunut."

Jalmari Helanderin uuden elokuvan Sisu pääosassa nähdään Jorma Tommila ja Aksel Hennie.

Sisu on hermoja raastava toiminta-elokuva toisesta maailmansodasta, jossa yksi mies taistelee

natsien tuhojoukkoja vastaan Lapin erämaassa. Jalmari Helanderin ohjaama ja käsikirjoittama sekä Petri Jokirannan tuottama elokuva Sisu on kuvattu pääosin Suomen Lapissa.

Aatami ei sano montakaan vuorosanaa ja nekin aivan elokuvan loppumetreillä – mutta niinhän se on, ettei tosimities

turhaa höpötä vaan toiminta ratkaisee.

Elokuvasa huomaa välittömästi Jalmari Helanderin ihastuksen Rambo elokuviin. Sisu noudattelee perinteisten toiminta-elokuvien linjaa, joissa yksin jäänyt mies lähtee kostamaan perheensä menetystä ja listimään pahiksia keinoja kaihtamatta.

Toki elokuva on varsin väkivaltainen, mutta toisaalta on mukava huomata suomalaisen sotaelokuvan nousseen uudelle tasolle, joka ei kalpene hollywood-tuotantojen rinnalla. Myös suomalainen mies pystyy samanlaisiin tai jopa hurjempikiin tekoihin kuin Sylvester Stallone, Arnold Swartzenegger tai Jason Statham.

Sony Pictures on hankkinut elokuvaan maailmanlaajuiset levitysoikeudet Pohjoismaiden ulkopuolella. Pohjoismaissa elokuvan levittää Nordisk Film. Sisua ovat tukeneet Suomen elokuvasaatiö ja Business Finland – Audiovisual Production Incentive.

Sisu voitti neljä palkintoa Sitgesin kansainvälisillä elokuvajuhlilla Espanjassa lokakuus-

sa. Parhaan elokuvan palkinnon lisäksi Jorma Tommila sai parhaan näyttelijän palkinnon, Kjell Lagerroos palkittiin parhaasta kuvauksesta ja Juri Seppä ja Tuomas Wainölä parhaasta alkuperäismusiikista. Sitges on yksi suurimmista ja arvostetuimmista genre-elokuviin keskittyvistä festivaaleista maailmassa.

Sisun sai ensiesityksensä syyskuussa Toronton elokuvafestivaaleilla. Elokuvan teatterilevitysoikeudet myytiin Torontossa tarjouskilpailun päätteeksi Lions gatelille, joka sitoutuu levittämään elokuvan laajasti elokuvateattereissa Pohjois-Amerikassa.

Helanderin edelliset pitkät elokuvat Rare Exports ja Big Game herättivät huomiota ulkomailla eikä tämäkään elokuva varmasti jää unholaan. Hyvä Suomi ja Jalmari Helander!

Kimmo Janas

SISU

Ohjaus: Jalmari Helander
Käsikirjoitus: Jalmari Helander
Näyttelijät: Jorma Tommila, Aksel Hennie, Jack Doolan, Mimosa Willamo ja Onni Tommila.

◀ Knaus esitteli Volkswagen Transporter /6.1:n alustalle rakennetun 5,9 -metrisen Knaus Tourer Vanin.

▶ Auton perällä sijaitsevien kahden makuupaikan lisäksi ohjaamon päältä laskeutuu toiset kaksi makuupaikkaa.

CARAVAN 23 -MESSUT

Kimmo Janas

Kotimaan matkailusta on tullut entistä suosittuun viime vuosina, etätyömahdollisuudet ovat lisääntyneet ja vapautta arvostetaan entistä enemmän. Matkailuautolla, -vaunulla tai retkeilyautolla matkustaminen on omatoimimatkailua parhaimmillaan.

▶ 36 870 euroa maksavassa hilpeänoloisessa Eriba Touring 530 Rockabillyssä on vuodepaikat kolmelle

Toiminnanjohtaja Mika Jokinen Matkailuajoneuvot ry:stä kertoo, että matkailuajoneuvoilla matkustaminen on murroksessa. Nyt nähdään sosiaalisen median kanavissa entistä enemmän nuoria ja perheitä matkustamassa pidempiäkin matkoja ja aikoja matkailuajoneuvoilla. Matkailuautot, -vaunut ja retkeilyautot vievät yhä useammin elämysmatkalle. Van life tai suomalaisittain pakuelämä-ilmiossä matkataan pidempiäkin aikoja matkailuajoneuvossa ja asutaan siellä kuin kotona. Etätyöt mahdollistavat tämän hyvin. Auto-

◀ Mercedes-Benz Actro -alustainen Concorde Centurion 1165 GSI maksaa liki 890 000 euroa, mutta on lähes 12-metrissä autossa tyyliäkin. Huom! takakonttiin mahtuva pikkuauto ei sisälly hintaan.

▶ Pienten retkeilyautojen kysyntä kasvaa Keski-Euroopassa monikäyttöisyytensä takia. Pössl esitteli messuilla Citroën Spacetourer -tila-autosta rakennetun täyssähköisen e-Vansterin käteväällä nostokatolla.

▶ Thulelta löytyy useimpiin automalleihin soveltuvia kattoteltoja – niin poikittain kuin pitkittäinkin nukuttavia.

▶ Knaus Sport 450 FU e-Power on ensimmäinen täyssähköinen matkailuvaunu.

▶ Saksalainen T@B 320 Basic maksaa 21 530 euroa. Siinä on vuodepaikat kahdelle, 60-litrainen jääkaappi ja 2-liekkinen liesi-allasyhdistelmä lasikannella. Ja koska painoa on alle 750 kg, vaunu liikaahtaa pienemmällekin vetoautolla.

nomadismista puhutaan, kun asutaan vakituisesti paikkariippumattomasti matkailuajoneuvossa. Matkailuajoneuvojen myynti ei yltänyt vuonna 2022 huippuvuoden 2021 lukuihin, mutta trendi alalla on positiivinen. Matkailuajoneuvot kiin-

▶▶ Camp-Let North -telttavaunu on hyvä valinta, kun haluaa kokea luonnon 1. luokassa. Integroitujen tankojen ansiosta voi Camp-Let Northin pystyttää ja purkaa muutamalla yksinkertaisella toimenpiteellä. Jarruton perusvaunu ilman lisävarusteita kustantaa 8 875 euroa ja jarrullinen 9 920 euroa.

“Lähetystyön lämpötila uusien kansojen saavuttamiseksi ei saa riippua säästä tai suhdanteista.”

- Arto Säädeaho -

Vielä yli 7,000 saavuttamatonta kansaryhmää.

GNN
Good News Networking
Hyvien Uutisten verkosto

”Jotta he saisivat kuulla”

GNN Finland ry.
www.gnn.fi

▲ Ensimmäistä kertaa messuilla Suomessa esittäytyi Freedom Factoryn maahantuoma Etrusco. Fiatin alustalle rakennettu Etrusco I6900 5B:n perushinta on 74 600 euroa, mutta messuilla esitellyillä varustella 89 510 euroa.

▼ Vaativampaan tosimmäiseen menoon oli tarjolla puoli-integroitu Hymer ML-T 570 Cross Over. Jatkuva nelivetoinen 190 hevosvoiman moottori ei pelästy pienäkään kannokkoa. Valmistaja lupaa autolle 10 päivän omavaraisuuden, vesitankkiin mahtuu 100 litraa vettä. Hintaa autolla 163 000 euroa.

► nostavat entistä enemmän ja uusien ajoneuvojen kaupankin uskotaan paranevan.

Matkailuajoneuvokanta Suomessa ennätyslukemissa

Matkailuajoneuvokanta Suomessa on nyt suurempi kuin

koskaan! 31.12.2022 rekisterissä oli 130 680 matkailuajoneuvoa, joista 49,6 % oli matkailuautoja ja 50,4 % matkailuvaunuja. Edelliseen vuoteen verrattuna matkailuautokanta kasvoi 2,1 %, vaunujen supistui maltillisesti 0,3 %. Kaikkiaan kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli 0,8 %.

Suomessa matkailuautojen määrä 10 000 asukasta kohden on ollut useamman vuoden Euroopan suurin (Lähde: Caravanning Industry Association CIVD). Nykyisellä kehitysvauhdilla matkailuajoneuvokannassa matkailuautot ylittävät matkailuvaunujen määrän jo vuoden 2023

lopussa. Matkailuvaunut antavat kuitenkin hyvää vastusta, sillä ensirekisteröidyistä matkailuajoneuvoista matkailuvaunuja vuonna 2022 oli peräti 36 % (2021 28,5 %, 2020 30,5 %). Erittäin pienien ja keskisuurten vaunujen kysyntä on selvässä kasvussa.

▼ Carthago chic e-line 64 XL QB on Carthago liner -luokan kruununjalokivi. Mercedes-Benz Sprinterin alustalle rakennetussa 9-metrissä autossa on neljä vuodepaikkaa. Yhtenä erikoisuutena 211 cm asuintilan sisäkorkeus, joten matkailuauto soveltuu myös koripalloilijoille... Hintaa ilman toimituskuluja 244 980 euroa.

▲ Slovakialaisen Adrian edullisempi Sun Living -brändi tekee vauhdilla paluuta Suomen markkinoille. Alustana toimii Citroen Jumper.

Nuoret aikuiset tärkeä kohderyhmä

Alan haasteena on saada nuoret aikuiset kiinnostumaan ajoneuvomatkoista. Mira Reimin tekemän opinnäytetyön mukaan ajoneuvomatkoja kohtaan esiintyy edelleen ennakkoluuloja, mutta asenne on myös murroksessa ja ajoneuvomatkoita voidaan huomata kiinnostavan eri tasolla. Toisaalta matkailuajoneuvolla matkusta-

minen koetaan kalliiksi. Nuoret aikuiset suhtautuvat pääasiassa avoimesti ja kiinnostuneesti matkailuajoneuvoihin ja nostavat vetoimatekijöiksi erityisesti vapauden, riippumattomuuden, matkanteon helppouden, etätymämahdollisuudet sekä omien tavaroiden vaivattoman kulkemisen mukana. He tarvitsevat kuitenkin enemmän tietoa matkailuajoneuvoilla matkustamisesta.

▼ Pienemmän vetokyvyn omaavat sähkö- ja hybridautot ovat saaneet myös pienempien vaunukokojen yleistymisen. Tässä näppärä Hobby Beachy 360. Makuupaikkoja kahdelle aikuiselle ja yhdelle lapselle. Hintaa 16 990 euroa.

VRK
VAASAN RAKENNUSKORJAUS
OY / AB
VASA BYGGNADSREPARATION
Vöyrinkatu - Vörögatan 13, 65100 VAASA - VASA

ATENO
OY

Laserleikkauksesta
särmäykseen, koneistukseen ja
hitsaukseen – osavalmistuksen
ammattilainen

Tehoa osien valmistukseen
Ateno Oy
Kärriitie 5, 62500 Evijärvi

www.ateno.fi

Funktionaalinen
lääkärin vastaanotto
Ostrobotnia Functionalia

☎ 0500 369 699
juhani.lehtonen@fimnet.fi

TOSIMIES

Euroopan vanhin kristillinen miestenlehti
– miesten asialla jo vuodesta 2001 lähtien

6 numeroa
vuodessa
vain 40 euroa!

Tilaa ilmainen näyttenumero!
www.tosimies-lehti.fi

Mitä Suomi tarvittoo?

Jussi Kosola

Mitä Suomi tarvittoo? Aika moni pohoriskeloo aihetta. Toisalta, mitä oomma saanu? Lähäre-tähän ny vaikka siitä, että nyt oomma saanehet kompostintarkastajat. Esimerkkitaipauksena oli kaverini tontilla sellaaasia käynnykki ja vielä kaksistansa. Määräykset täyttävä lämpökom-postori oli, mutta noottia oli sähköpostilla pukannu: "Liian vähä tavaraa sisällä"!!! Vastinetta oli kaverini antanu: "Asutetahan kahta pleissii eri paikkakunnilla, näinollen sitä ei Kerry". Eikö taas vastinetta/ noottia lisää, että biojätettä ei saa kulliettaa paikkakunnalta toiselle!!! Kaverini ei oo antanu vastinetta moiseen. Elikkä käytännön esimerkki: Lapuan ja Ylihärmän kylät; Hellaanmaa ja Kangas limittyy kes-kenänsä niin, että voi lyhytkin liikkuminen alueella olla osin Lapuan, osin Ylihärmän pualella. Siinä ku sitte päättää vaikkapa syrä banaaniin, nii syyllistyyki rikoksehe, jos kuaret epähuamios liikahtaa paikkakuntien välillä.

Mainittemaltani Kankahankylältä toinenkin esimerkki: liikennemerkkiiuristikset, kansankiäellä; su-kupualineutraalit/pallopäät (2020), niin siinä ajelles tuumasin ittekseni, että kyllä tuaski on menny rahat hukkahe: kylän ala-aste lakkautettu ja ollu yksityisomistukses koulun kiinteistö jo vuasia, nii eikö sinneki ollu uusittu koulusta varoottavat merkit. Tiato ei oo kulukenu täs esimerkkitaipaukses, ja mitä se hallituksen päätös on maksanu kansantalourelle/paikkakunnille ja kaupungille? Julumetun palio!!! Sopii tarkistaa googlilla, siältä ku ittekki kattelin, niin melekeen alakoo "heikottamaha".

Näinollen, jos tua liikennemerkkiihin kohorennettu miäletöön kokonaassumma olis käytetty oikiasti tiästön kunnospitohon, niin yksinomahan se olis vaikuttanu liikenneturvallisuuhehen, aina raskahasta kalustosta jalaankulukiahahan asti. Moniko rahtari on joutunu vaikeuksihin mm. ramppien hoitamatto-muuren takia, yhtälailla jalaankulukiootten kaatumiset jne.

Ruuhkaa mm. ensiavuus on näistä teitten hoitamattomuuksista seurannu ja jonotusajat on pitkiä, eikä yksin ensiavuus, vaan yleesesti ottaen mihinkä tahansa terveyrenhoiron alueella liikuttaes, se tiarostetahan yleesesti.

Nyt ku tähän yhtälöhön vielä on liitetty sote-himmeli, niin alakaa olla melekoonen geissi kasas.

Vuaren aluusta valtaosa yksityislääkärin määräämien tutkimusten ja hoiron kustannuksien Kela-korvauksista loppuu. Tämä Marinin hallituksen järeitöön päätös yksitysten terveyrenhoitopalavelujen Kela-korvausten romuttamisesta pitää kumota maharollisimman pian.

Sitte salrua mitä Suomi on saanu: kompostitarkastajat (menisivät mialuummin tarkistamahan vanhusten hoivapaikat.) Pallopää-liikennemerkit (sillä rahalla olis voinu oikiasti parantaa liikenneturvallisuuhe-ta.) Hyvinvointialueet, nimi ainakin on hyvä, mutta hoitohenkilökunta toimii siatokyvyn äärrajoolla! Julumetusti velekaa jne...

Mitä Suomi tarvittoo: Sellaaset isänmaalliset, kristillisiä arvoja kunnioottavat päättäjät, jotka huami-oos oman kansan ensin. Mm. Hurstin leipäjonojen minimoomisen, nuarten parien omistusasuuntoasiat, kun tästä maasta pitää omavaraesesti löytyä järkeviä energiaratkaasuja samaten ku asuntolainojen korkovähennykset takaasi.

Hengellisen herätyksen, elikkä kristillisten arvojen palauttamisen yhtälailla kansakuntana ku yksi-lötasolla.

Soran aikaanahan silloonen presirentti kehootti kansaa rukoolemahan. Kirkonkelloolla pualiltapäivin soitettihi muistutukseksi, että nyt rukoolemahan ja niin kansa teki, ja itsenäisyys säilyy. Näin Jumala siunas maatamme.

Yksilötasolla voimma jokahinen pysähtyä miättimähän, mitä pitää teherä, että pääsis elämän tiima-lasin tyhjennyttyä viättämähän iankaikkisuuren sinne, mihinkä Jeesus Kristus, Jumalan lihaksi tullu Poika on lunastanu pääsyn meille jokahittelle, joka sinne haluaa.

Tämä ihmisen osuus on sen armolahajan vastahanottaminen: Jeesus, minä uskon, että sinä oot munkin syntini sovittanu Golgatan keskimmäesellä ristillä. Anna mun syntini anteeksi ja tuu mun syrämmeni Herraksi ja Vapahtajaksi.

NIIN KUIN YLEISHAPPO

Evoluutio-opetus horjuttaa Raamatun arvovaltaa ja toimii näin kuin yleishappona, joka syövyttää useimpien kristittyjen uskoa. Luottamuksen puute Raamattuun on kristittyjen nuorten kaikkein yleisimmin mainitsema syy uskosta luopumiseen.

Vastaavasti useimmat eivät ole koskaan kuulleet siitä nykyaikana saatavilla olevasta valtavasta määrästä todisteita, jotka tukevat Raamatun ilmoitusta luomisesta. *Luominen*-tiedelevhti voi auttaa juuri tässä. Se on kuin vahva suoja-aine, joka kumoaa ja estää evoluution syövyttävän vaikutuksen jatkossakin.

Sen upeasti kuvitetut, värilliset sivut tekevät siitä julkaisun, jota ihmiset haluavat lukea. Onko Sinun tuttavapiirissäsi nuoria, joiden usko on evoluution vuoksi koetuksella? Ostaisitko heille lahjaksi palan Totuutta? Tilaukset: kauppa.luominen.fi

Tosimies lukee

RAAMATUN OPISKELUA

Helsingin Saalem seurakunnan johtavana pastorina taannoin aloittanut Stefan Sigfrids on kirjoittanut noin 80-sivuisen oppaan Raamatun opiskeluun. DBS (Discovery Bible Studies) -idea on alun perin syntynyt monikulttuurisen ympäristön työkaluksi Raamatun tutkimiseen ja soveltamiseen, mutta sen on todettu toimivan myös länsimaaisessa ympäristössä.

Kirjan esipuheen on kirjoittanut Pelle Hörnmark, helluntai-pastori Ruotsista ja PEF:n nykyinen puheenjohtaja.

Kirjan alkusanoissa Sigfrids toteaa, kuinka meidän tulisi pyrkiä ei vain opiskelemaan Sanaa vaan myös elämään sitä todeksi elämässämme ja ympäristössämme.

Kirja on aikaisemmin ilmestynyt ruotsinkielellä nimellä "DBS – Att läsa, Förstå och Praktisera Bibeln".

Kirjassa tuodaan esille monia Raamatun kohtia mm. sivulla 32 Efesolaiskirjeen 2:10 "Sillä me olemme hänen tekonsa, luodut Kristuksessa Jeesuksessa niitä hyviä töitä varten, jotka Jumala on ennalta valmistanut, vaeltaaksemme niissä".

Tieto – ymmärtäminen – teot. Kirjassa todetaan lännen kris-

tityillä olevan runsaasti tietoa, mutta meidän olisi syytä opetella "tottelevaisuuden kulttuuria"! Sanan pitäisi ikään kuin tulla lihaksi (niin kuin on jo tapahtunutkin) – myös yksilöuskovien omalla kohdalla.

Sigfrids kuuli ensi kerran tästä aiheesta opetusta IBRA:n aluejohtajien kokoontumisessa Turkissa vuonna 2012. Aiheesta puhui metodin kehittäjä David Watson. Kirjan kirjoittaja tunnustaa olleensa alussa melko skeptinen etenkin metodin käytännölliseen osaan. Watson toi tuolloin esille, että esimerkiksi Intiassa seudulla, jota kutsuttiin "lähetystyöntekijöiden ja lähettyksen hautausmaaksi", oli metodia käyttäen syntynyt valtava määrä uusia seurakuntia.

Kirjassa todetaan, kuinka ei ole kyse siitä, että vain opiskelemme teologiaa. Sitä on tehtävä ja eletävä todeksi.

Vaasan Siion seurakunnassa, missä Stefan Sigfrids aikaisemmin toimi pastorina, nimitettiin ryhmiä, missä DBS metodilla opiskeltiin Raamattua elämänyhtymiksi. Näissä opintotilanteissa tarvitaan vain kynä-paperia ja Raamattu. Opiskelu voi tapahtua sekä itsenäisesti että ryhmässä.

Turkin matkansa jälkeen metodia alettiin toteuttaa Vaasan Siion-seurakunnassa ja metodi havaittiin toimivaksi.

Kirjan loppuosassa annetaan ohjeita niille, jotka aloittelevat ryhmän vetämistä kyseisellä DBS-metodilla.

Samuel Saarevirta

SEINÄJOKELAANEN TARINAKIRJA

Jukka Kuusisto, joka tunnetaan parhaiten Jussituotteet -verkko-kaupastaan, on julkaissut kirjansa, johon on koottu yli 300 eripituista tarinaa tai sutkautusta Seinäjoelta eli seinäjokelaanenin tarinakirja.

Verkkokaupasta löytyy mm. erilaisilla teksteillä varustettuja pohojalaasia parkkikiekkoja –

Jukka Kuusisto
Nuan vaan Seinäjoelta
Jussituotteet Kroppasi.fi Oy, 2022

"Häijt ei lopu Härmästä, eikä parkkipirkot Lapualta", "Moon parkis, eikä yhtään aharista" jne. ja sama hykerryttävä linja jatkuu kirjassakin.

Kuusisto kertoo kirjan alkulehdillä, että kirjassa on juttuja Seinäjoelta alusta aina nykypäivään saakka. Seinäjoki on hänen kertomansa mukaan aina ollut murteiden sulattamo, ja siksi kirjassa onkin käytetty leveää murretta ja kirjakieltä sekaisin, aivan niin kuin Seinäjoella on aina ollut tapana tehdä.

– On ollu mukava huomata, jotta seinäjokiset osaavat laskia leikkiä itsestään ja mitä ny tietysti vähä naapuristakin, hän toteaa ja jatkaa: – Rakkaus nurmoolaisia kohtaan on varmasti ikuista, jotta olihan sitä tähän kirjaan laitettava vähän enemmän.

Vaikka kirja on "vain" 128-sivuinen, sitä ei pysty lukemaan yhdellä istumalla, sen verran vedet silmissä nauraminen haittaa lukemista. Leppoisasti soljuvaa tekstiä Jukka Kuusisto on ryhdyttänyt varsin humoristisilla piirroksilla.

Mutta otetaanpa muutama esimerkki kirjan teksteistä.

Kyllä me seinäjokiset yritämmä kovasti olla keskinkertaasia, mutta eihän sille mitään voi ku me vaan ollaban niin erinomaasia.

Mäkisen Jaska oli aikansa lähärös yäjalakaban, ku isä vielä ovensuus varootti Jaskaa: "Muista sitte poika, notta irrallisia subtebia voi seurata kiintiät maksut".

Mitä erua on naisen ja miehen alastomuudella?

– Jos mies kulukoo taloon obi ja pysähtyy kattomaban ikkunasta naita, joka riisuu, miestä piretähän tirkistelijänä. – Jos nainen kulukoo talkoon obi ja pysähtyy kattomaban ikkunasta miestä, joka riisuu, miestä piretähän ittensäpalijastana.

Naimisiin mentäes nainen orottaa, jotta mies muuttuus, muttei tämä muuttu. Mies taas orottaa, jotta nainen ei muuttuusi, mutta tämä muuttuu.

Ennen vanhaan, kun soitti puhelimella, tiesi ainaki, mihinkä soitti. Nykyään pitää ensimmäiseksi kysyä: "Mibinä sä oot?"

Aja sinä, minä rukoielen, arkkipiispa Luoma sanoo autonkuljettajalleen.

– Etkö sinä luota minun ajotaitooni? kuljettaja kysyy loukkaantuneena.

– Etkö sinä luota minun rukoukseeni? Tapio tekee vastakysymyksen.

Mun kans olis niin beleppo olla, olis vaan justibin niinku mä sanon.

Kaiken nykypäivän ikävien uutisten keskellä kannattaa varata aikaa rentoutua seinäjoke-laasen tarinakirjan parissa.

TIETOPAKETTI JERUSALEMISTA

Jerusalem on koko maailman tuntema kolmen monoteistisen uskonnon kaupunki: juutalaisten, kristittyjen ja muslimien. Mutta kiistaton tosiasia on, että Jerusalem on koko historiansa aikana toiminut vain yhden kansan eli juutalaisten pääkaupunkina, jota on aina kiivaasti myös vastustettu.

Harri Kröger
Jerusalem –
toivon ja tulevaisuuden kaupunki
Aikamedia, 2023

Vuosia Jerusalemissa asunut ja edelleen turistiryhmiä Israelissa opastava pastori Harri Kröger on julkaissut todella monipuolisen ja mielenkiintoisen kirjan niin Jerusalemin yli 3000 -vuotisesta historiasta kuin tulevaisuuden näkymistäänkin.

Vaikka historia onkin pitkä, Kröger osaa esitellä sen sujuvasti ja mielenkiintoisesti. Kerrontaa hoystävät kytkökset niin Raamatun sanaan kuin kaupungin historiaan omalta osaltaan vaikuttaneisiin henkilöihin. Lopputulos ei ole kuitenkaan pitkä lista kuivia vuosilukuja ja Raamatun jakeita, vaan jotakin, joka tempaa helposti aiemmin asiaan perehtymättömänkin mukaansa.

Nykyajasta kirjassa käydään läpi myös Israelin itsenäistymisprosessi, sitä seurannut itsenäisyysota (1948-1949) sekä Kuuden päivän sota kesällä 1967. Mutta kuten Kröger toteaa, taistelu Jerusalemissa jatkuu. Arabimaissa pidetään edelleen tietoisesti yllä syväkin vihaa juutalaisia kohtaan, ja niissä on luotu uusia käsitteitä, kuten

Länsiranta, joka Israelin kartalla merkitsee Juudean ja Samarian alueita, sekä ilmaus "miehitetyt alueet".

Vaikka Harri Kröger pyrkii esittämään asiat puolueettomasti, hän kuitenkin huomauttaa, ettei löydä ajassamme toista niin suurta harhaa ja historiallista vääristymää kuin käsitteet "palestiinalainen" ja "Palestiina", jotka on onnistuttu masinoimaan lähes joka paikkaan ainoana totuutena.

Teoksen viimeisessä kokonaisuudessa, eskatologisessa osuudessa Kröger käsittelee Israelia ja Jerusalemia koskevia lupauksia pyrkien valottamaan tulevaa eli sitä, mitä tapahtuu ennen Jeesus Messiaan paluuta. Osio perustuu profeettalliseen sanaan, joka löytyy Raamatun sivuilta.

Harri Kröger muistuttaa, että sekä Psalmeissa että Matteuksen evankeliumissa on maininta Jerusalemin, Suuren kuninkaan kaupunki. Jeesus Kristus on tuo suuri Kuningas.

– Jeesus sovitti kaikkien ihmisten synnit Jerusalemissa ja nousi Öljyvuorelta ylös taivaaseen. Hän palaa pian takaisin! Kröger painottaa.

Lisämausteensa kirjan tekstiin tuovat kevennykset, kaskut ja pienet tarinat – useimmiten omakohtaiset, joita kirjailija on lisännyt joukkoon.

Mikäli haluaa ymmärtää mediassa esiintyvien, pääsääntöisesti negatiivisten Israel-uutisten taustoja, kannattaa Krögerin kirja hankkia ja alkaa rakentaa omaa, tosiasioihin perustuvaa Jerusalem-suhdettaan.

Kröger kutsuu teosta juhla-kirjaksi, koska se on hänen seitsemäs kirjansa. Eipä ollenkaan hassumpi juhla-kirja, onnea Harri!

Kimmo Janas

KUVAUKSET
(kaikki mahdolliset teollisuudesta hautajaisiin) yli 30v kokemuksella.

KASSATALON kuvapörssi
HYVINKÄÄ

PUH. (019) 439 470
WWW.KPFOTO.FI

KOSOLAN TALO JA KIEVARI

Hyvää ruokaa ja huolenpitoa pohjalaisuuden ytimessä Lapualla

Kiehtovat aikamatkat tarinankertoijien johdolla:

- Hengellisen elämän rikkaus ja ristiriidat Kosolassa ja Lapualla
- Lapua Suomen Chicagona: puukkojunkkarit ja heidän taltuttajansa
- Isänmaan kuohuvat vuodet: sortovuodet, itsenäisyysliike, jääkärivärväys ja etappitalo, Kosolan pommitehdas, vapaussota ja Lapuan liike

Maakunnan kuulut pitopöydät ja kahvitarjoilut tilauksesta ja sekä teemata-pahtumissa pöytävarauksella. Kerää ryhmä ja tee matka, jolla on syvä merkitys! Tiedustelut ja hinnat Heli Karhumäki, heli.karhumaki@kosolantalo.fi tai 040 172 3606. Lue lisää kosolantalo.fi ja Facebook-ryhmä Kosolan talo.

ESPOON SÄHKÖASENNUS OY

Klaus Salminen 0400 314 120
klaus.salminen@espoonsahkoasennus.fi

Nissan Ariya 87 kWh Evolve

Kimmo Janas

Nissanin ensimmäinen täyssähköinen crossover, Nissan Ariya herätti toimituksemme mielenkiinnon jo vuonna 2019, kun sen konsepti esiteltiin Tokion autonäyttelyssä.

Kun Nissan Ariyan tuotantomalli pääsi koeajoomme lähes neljä vuotta myöhemmin, innostus sen kun kasvoi.

Kokemusta riittää

Nissanilla on jo yli vuosikymmenen verran kokemusta sähköautoista, ja maailmalle on saatu reippaasti yli puoli miljoonaa täyssähköistä Nissan Leafia. Uudessa Ariyassa tiivistykin tuo tieto ja kokemus.

Nissan Ariyan perustana toimii täysin uusi Nissan-Renault Allianssin kehittämä sähköauto-

▲ 4,59 metriä pitkä ja 1,66 m korkea auto vaikuttaa mittojaan suuremmalta.

▼ Ariya tukee maksimissaan 130 kW:n pikalatausta, mutta meidän koeajossamme lataukset liikkuvat parhaimmillaan 100 kW:n pinnassa.

▼ Tavaratila ei ole kokoluokkansa suurimpia, mutta 468 litraa riittää yllättävän pitkälle.

alusta, CMF-EV-alusta, joka on optimoitu tarjoamaan parasta mahdollista suorituskykyä.

▲ Kuskien työskentelytila on tyylikäs, mutta ei liian futuristinen.

▲ Takana on mukavasti jalkatilaa ja tasainen lattia helpottaa keskellä istumista. Ovien laaja avautumiskulma helpottaa sisälle kömpimistä.

Mukavat ajomatkat

Ariyan voimalinja on toiminnaltaan yllättävän hiljainen, eikä ulkopuolinen melukaan pääse häiritsemään mukavaa ajokokemusta.

Toistaiseksi Ariyaa on saatavissa kahtena etuvetoversiona, 63 kWh:n ja meillä kokeiltavana olleena 87 kWh:n versiona. Myöhemmin on luvassa myös nelivetoinen 87 kWh e-4ORCE.

Auton akku on sijoitettu auton pohjalle, joka mahdollistaa mahdollisimman tasaisen painojakauman – nelivetoversiona jopa 50/50.

Standardimallin akun toimintamatka riittää noin 400 kilometrin ajoon, ja tämän isomman akun luvataan tarjoavan jopa yli 500 kilometrin ajon. Kyseiset ar-

▲ Mittaristo on 12,3 -tuumainen, varsin selkeä ja helppolukuinen.

▼ Myös keskinäyttö on 12,3 -tuumainen.

▼ Moottorin sammuttua, näkyviin ilmestyy ECO-ajoraportti kertomaan kulutuksista.

voit edellyttävät tietenkin ihanneolosuhteita, joita Suomessa harvoin saavutetaan ainakaan talvella. Viime joulukuussa julkaistettu tutkimushan todisti, että ajoneuvosta riippuen kylmä sää voi nipistää jopa 32 prosenttia sähköauton luvatussa toimintamatkasta.

Valmistaja lupaa 18,4 kWh/100 km:n keskilukulutuksen, mutta meillä viikon koeajossa kulutus liikkui yli 20 kWh:ssa, mikä tietenkin johtui myös kuskien raskeasti kaasujalasta.

Ajokokemukset

Kun Nissan Ariyan sisään istahdaa, auton tyylikäs ja avara sisustus tekevät heti vaikutuksen – siis positiivisen sellaisen.

Auton kojelautaa on varsin minimalistinen ilman perinteisiä namiskuukkeleita. Esimerkiksi ilmastointilaitteen käyttökytkimet on integroitu keskinäyttöön ▶

▲ Sähköisesti siirtyvä käsinoja on kätevä yksityiskohta, ja sillä saadaan maksimoitua takana istuvien jalkatila.

▲ Kännykän latauspaikka löytyy käsinojan kannen alta, mikä ei välttämättä ole ihanteellinen paikka sille.

ns. haptisina kytkiminä. Nämä kytkimet tarjoavat samanlaisen tunteen kuin mekaaniset kytkimet, ne reagoivat kosketukseen eli kun toiminta kytketään, kytkimen kohta antaa sormeen värähdyksen merkiksi toiminnan aktivoitumisesta. Talvitumput kourassa tämä ei tietenkään onnistu. Osa kytkimistä, kuten esimerkiksi äänenvoimakkuuden säädin samoin kuin ohjauspyöräkatkaisimet pysyvät fyysisinä. Ariyalla ajaminen on todella pehmeää ja hiljaista. Kuski voi valita kolmen eri ajotilan välillä, Standard, Sport sekä Eco. Standard-moodi on ehdottomasti paras valinta, sillä ecolla ajaminen menee aika rasittavaksi

▲ Crossoverin kattolinja sekä takakunnon spoilerit rajoittavat jonkin verran näkyvyyttä taaksepäin.

ja toisaalta 'sport' ei lisää rivakkuutta merkittävästi. Tietenkin ohjausvaste tiivistyy ja muuttaa ohjauspyörän liikkeitä jähmeämmäksi.

Ariyassa on myös Nissan Leafistä tuttu e-pedal-järjestelmä, joka mahdollistaa auton ajamisen pelkästään kaasupolkimella eli ns. yhden polkimen ajon.

11 metrin paikkeilla liikkuva kääntösäde mahdollistaa Ariya pyörittelyn ahtaissa paikoissa varsin mukavasti.

▲ Mittaristosta löytyy runsaasti erilaista tietoa.

Entäpä se hinta? Meidän kokeilemamme Ariya kustantaa 68 600 euroa, lisävarusteina mm. metalliväri ja 20-tuumaiset kevytmetallivanteet.

Kokemus oli sen verran positiivinen, että ei kun lotto vetämään...

◀ Takamatkustajien istuimet ovat myös lämmitettävät. Myös latauspistokkeet löytyvät erilaisille usb-piuhuille.

▲ Niskatukien muotoilu on näppäränoloinen.

▼ Käsinojan päälle on automaattivaihteiston valitsimen lisäksi sijoitettu joitakin säätimiä, joiden käyttö ainakin auton liikkussa oli hieman hankalaa.

LAPIN KUMI OY
AITO RENGASLIIKE

**RENGASPALVELUA
LÄPI SUOMEN**

www.lapinkumi.fi

Softatalo AIDA Oy

**HALUATKO
SÄÄSTÄÄ
ENERGIAA?**

Säästetään kaukolämpöä, maakaasua, öljyä ja käyttövettä kiinteistöissä.

Globaalisti ainutlaatuiset ja varmat järjestelmät toteuttavat n. 10-30 % säästöjä nopeassa takaisinmaksuajassa.

OTA YHTEYS, NIIN TEEMME TARJOUKSEN !

petri.aalto@aida-energy.com
www.aida-energy.com

HARVESTERIT TOSIMIEHILLE

KETO FORST XTREME V2
Tulossa 360°-rotaattorilla!

**KETO FORST W,
XTREME V2 ja ECO**
Ensiharvennukseen ja energiapuun tekoon.

Keto Harvesters
www.kone-ketonen.fi

Kone-Ketonen Oy
puh. 020 734 4640
keto-harvesters@kone-ketonen.fi

KAIKKI MITÄ TARVITSET PYÖRÄILYYN

CHEBICI

chebici.fi | 09 286 559 | Vanha yhdystie 2 | 04430 Järvenpää